

eul_wid: umi-ac

Ἀνώνυμοι Ἱατρικοί · Medical Writers Anonymous

Diagnosis of Acute and Chronic Diseases

Διάγνωσις περὶ τῶν ὀξέων καὶ χρονίων νοσημάτων

Period: Ὀψιμαρχία Late Antique
Dialect: Κοινὴ τεχνικὴ Technical Koine
Domain: Ἱατρικὴ Medicine
Format: Πραγματεία Treatise

Διάγνωσις περὶ τῶν ὀξέων καὶ χρονίων νοσημάτων. Φρενίτιδος αἰτία.

¹ κε. ιγ Ἐρασίστρατος μὲν ἐξ ἀκολούθων τῶν ἑαυτοῦ δογμάτων φησὶ γίνεσθαι τὴν φρενίτιν κατὰ τι πάθος τῶν κατὰ τὴν μήνιγγα ἐνεργειῶν· οὗ γὰρ τόπου κατ' αὐτὸν ἡ νόησις φρόνησις, ἐπὶ τούτου ἡ παρανόησις παραφρόνησις ἂν εἴη. Πραξαγόρας δὲ φλεγμονὴν τῆς καρδίας εἶναι φησὶ τὴν φρενίτιν, ἥς καὶ τὸ κατὰ φύσιν ἔργον φρόνησιν οἶται εἶναι· ὑπὸ δὲ τῆς φλεγμονῆς ταρασσομένην τὴν καρδίαν τοῦδε τοῦ πάθους συστατικὴν γίνεσθαι. Ὁ δὲ Διοκλῆς φλεγμονὴν τοῦ διαφράγματος φησὶν εἶναι τὴν φρενίτιν, ἀπὸ τόπου καὶ οὐκ ἀπὸ ἐνεργείας τὸ πάθος καλῶν, συνδιατιθεμένης καὶ τῆς καρδίας· ἔοικε γὰρ καὶ οὗτος τὴν φρόνησιν περὶ ταύτην ἀπολείπειν· διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὰς παρακοπὰς ἔπεσθαι τούτοις. Ὁ δὲ Ἱπποκράτης τὸν μὲν νοῦν φησὶν ἐν τῷ ἐγκεφάλῳ τετάχθαι καθάπερ τι ἱερὸν ἄγαλμα ἐν ἀκροπόλει τοῦ σώματος· χρῆσθαι δὲ τροφῇ τῷ περὶ τὴν χοριοειδῆ μήνιγγα αἵματι. ὅταν δὲ τοῦτο ὑπὸ τῆς χολῆς φθαρῇ, ὑπαλλάττει καὶ τὸ τρεφόμενον τῆς ἰδίας δυνάμεως· οὗ γὰρ ἡ ἔντακτος καὶ κατὰ φύσιν κίνησις φρόνησις ἦν, τούτου ἡ ἄτακτος καὶ παρὰ φύσιν παραφρόνησις ἂν εἴη. Φρενίτιδος σημεῖα. Φρενίτιν δὲ σημαίνει συνεχῆς πυρετὸς ἐπιγινόμενος εἰς νύκτα καὶ μὴ διαλείπων τι μὴδὲ ἀξιόλογον ἐπανιείς, σφυγμὸς δεδιω <γ> μένος, σμικρὸς, πυκνός, ἀναπνοὴ συνεχίζουσα καὶ μὴ δι <ι> στᾶσα τελείως θώρακα καὶ πρὸς τούτοις ἀγρυπνία διηνεκῆς καὶ παραφορὰ τῆς διανοίας καὶ ποτὲ μὲν ὀργιζομένου καὶ ἀγριαίνοντος καὶ ἔξω τρέχοντος, ποτὲ δὲ ἰλαροῦ καὶ ἄδοντος ἢ κατακειμένου καὶ ἐπὶ τὸν ἀέρα τὰς χεῖρας ἔχοντος ἢ τὰς κροκίδας τῶν ἱματίων ἐκλέγοντος ἢ καρφολογοῦντος καὶ ἀπὸ τῶν τοίχων ἀφαιροῦντος καὶ δοκοῦντος ἀποτίλλειν μὴδὲν αἶροντος καὶ ψηλαφῶντος, περίψυξις δὲ ἄκρων, ἀγρυπνία δι' ὅλου, παρακοπὴ ἢ ἀποσιώπησις, γέλως ἢ κατῆφεια, ὄμματα ἐνερευθῆ, ὀξυκίνητα, δακρύοντα. κροκοδίζουσι δὲ οἱ ἐν τῷ πάθει. ἡ γλῶττα τούτων ἄνικμος, ὄρεξις ἄλλοις ἄλλη. κινδυνεύουσι δὲ. ὑποχόνδριον προσεντείνεται καὶ ἀνασπᾶται, τράχηλος δὲ καὶ πρόσωπον ἐφιδροῖ, κοιλία καταρρεῖ, τὸ σῶμα ὑποτρέμει. εἰ δὲ ἀποθνησκόμενοι ἐν τῷ πάθει, ὀξυφωνοῦσιν, ἀσαφῆ λαλοῦσι, τραυλίζουσι, ἀσφυκτοῦσι, δυσπνοοῦσι. ταῦτα πάντα φρενιτικά εἶναι υπαγόρευε. Φρενίτιδος θεραπεία. Τοὺς δὲ φρενιτικούς πρῶτον μὲν κατακλιτέον ἐν τόπῳ φωτεινῷ· κατάλληλον γὰρ τοῖς πλείστοις τὸ τοιοῦτον. τοῖς δὲ πρὸς τὸ φῶς ἐκταρασσομένοις τὸν ἀρμόζοντα ἔκκρινε ἀέρα. ἐνίοις δὲ παραληπτέον καὶ τὸ τοῦ λύχνου φέγγος. καὶ τοὺς μὲν ἐκ πρώτης ἢ δευτέρας ἡμέρας παρακόψαντας φλεβοτομητέον παρόντων τῶν πρὸς τὴν φλεβοτομίαν ἀριθμῶν περὶ τὴν

δευτέραν ἢ τρίτην ἡμέραν, σπανίως δὲ περὶ τὴν τετάρτην. εἰ δ' οὖν κλυστῆρι μετακτέον ἐπὶ τὰ κάτω τὴν ὕλην. τροφὴν δὲ μετὰ διάτριτον προσοίσομεν ὥς ἐπὶ τῷ θεῷ τὰς εὐαρεστήσεις ἐκλαμβάνοντες. ποτοῦ ἀφειδοῦν καὶ ἐπὶ τούτων καὶ μὴ βουλομένους ὑπομνηστέον. ἐμβροχαῖς δὲ τὴν κεφαλὴν μέχρι πρώτης διατρίτου διὰ ῥοδίνου ὠμοτριβοῦς ἐλαίου παραλαμβάνεσθωσαν, ἀπὸ δὲ ταύτης ἢ δι' ὄξυροδίνου, ἐνὸς δὲ ὄξους πρὸς πέντε ῥοδίνου μεμιγμένου. ^[45]

1 (50) ἐπιμενούσης δὲ τῆς παρακοπῆς συμπλεκέσθωσαν τούτοις καὶ χυλοὶ ἡδυόσμου τε καὶ πηγάνου ἢ κισσοῦ· πολὺ δὲ πρότερον ἐρύλλιον· μετὰ δὲ τὴν δευτέραν διάτριτον, εἴ τις εἴῃ ἐν τοῖς μέσον φλεγμονή, σικυαστέον μετὰ κατασχασμοῦ, εἰ δὲ μὴ χωρὶς τούτου· μετὰ δὲ ταῦτα ἰνίῳ καὶ βραχίονι σικύας κολλητέον. εἰ δὲ πρὸς τούτων ἐν τῶν εἰρημένων ὑπέικοιεν ἡ νόσος, χρηστέον ἔωθεν πρὸς τε τοὺς ὕπνους καὶ τὰς παρακοπάς. κατάλληλον δὲ καὶ ταῦτα αἰρετέον τοῖς πάσχουσι πρὸς δύναμιν τὸ πᾶν ἀφορῶντες. ἐν δὲ ταῖς τῶν παρακοπῶν φαντασίαις τῇ ἀπὸ λόγου βοηθείᾳ παρηγορήσομεν περιστάντες ὅτι οὐκ ἐχθροί, ἀλλὰ φίλοι οἱ παρόντες, ὅτε δὲ ἐπιπλήξομεν. ἐνίοις δὲ τὰ πρῶτα συναρεσθέντες ὕστερον ὑποθετικῶς παραστήσομεν τὰ ἡγνοημένα καὶ ἐπεισάξομεν (τοῖς μὲν οὖν αἰδεσθήσονται, τοῖς δὲ φοβηθήσονται). ἐνίοις τέκνα παρηγορήσοντα καὶ ἄλλοις γυναῖκας, εἰ δὲ καὶ πρὸς τινὰς ἐρωτικῶς ἔχουσιν. ἐν καλῷ οὖν καιρῷ παραληφθῆτω τῆς ἡσυχίας, ἅπαν ἐν τούτοις θέμενος. ὑπνωτικοῖς δὲ χρῆσόμεθα προσκλύσμασι τῷ διὰ κωδιῶν ἢ ὕοσκυάμου ἀφεψήματι, καταπλάσμασι δὲ ἐπὶ τοῦ μετώπου ἐρπυλλίῳ ἐν γλυκεῖ ἐψημένῳ. τούτῳ δὲ μάλιστα ἐν παροξυσμοῖς χρῆστέον. ἢ ἐφθὰς λείας τὰς κωδίας ἀναλαμβάνοντες ἄρτω μετὰ ῥοδίνης κηρωτῆς καταπλάσσομεν. περιχρίσματα δὲ δι' ὁποῦ μήκωνος ἢ μανδραγόρου χρηστῆς. ὑπνωτικοῖς τροχίσκοις χρῆσόμεθα. προποτιστέον δὲ καὶ τοῖς διὰ μανδραγόρου καὶ ὁποῦ μήκωνος ἀνωδύνους. τελευταῖον δὲ καὶ ἐπὶ τὰς ἐδρῆκας κροκίδας συμφευσόμεθα. δεῖ δὲ ἀναλαβόντας ἐρίῳ μήκωνος ὁπὸν ἢ μανδραγόρου καὶ ἀποδήσαντας λίνῳ καθιέναι εἰς τὴν ἔδραν, εἰ δέ τισι χρῆσόμεθα, εὐβαφῶς καὶ μὴ βιαίως αὐτὴν ποιούμενοι. συναλείμμασι δὲ ἄφ' αὐτῶν τοῖς διὰ παλαιοῦ ἢ Σικυωνίου ἐλαίου ἀναμεμιγμένου καστορίου χρῆσόμεθα καὶ προποτιοῦμεν αὐτούς. προσοίσομεν δὲ καὶ σικύας ἐν σπονδύλῳ καὶ ῥάχει καὶ ὀσφυί, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ θώρακι καὶ ὑποχονδρίοις, ἐπὶ δὲ γυναικῶν καὶ ἡτρω καὶ βουβῶσι. ταῖς δὲ τοιαύταις βοηθείαις ἐπιτρεπουσῶν τῶν δυνάμεων πλεονάκις χρῆσόμεθα, αἰεὶ δὲ μετὰ τοῦτον τὸν κλυστῆρα ὡς μέγιστον βοήθημα ἐγκρίνοντες καὶ τοὺς βαλανισμοὺς διὰ χολῆς ταυρείας καὶ νίτρου ἢ διὰ στυπτηρίας ὑγρᾶς καὶ μέλιτος. μετὰ δὲ τὴν τρίτην ἢ τετάρτην διάτριτον ἐπιμενόντων τῶν παροξυσμῶν ἐμβιβαστέον εἰς ἔλαιον θερμόν. ἔστω δὲ Σάμιον ἢ παλαιὸν ἢ Σικυώνιον. καὶ εἰ πρὸς τοῦτο εὐαρεσθηθεῖεν, ἐπιμενέτω. τοὺς δὲ ἐν καταφορᾷ πλείονι διόνοντας διεγείρειν δεῖ τοῖς διὰ νάπυος φοινιγμοῖς καὶ ταῖς ἀκολούθοις πυρίαις. προσακτέον δὲ καὶ τινὰ τῶν πταρμικῶν. εἰ δὲ πρὸς μηδὲν τούτων εἴκοιεν, ἐμφυσητέον εἰς τὰς ῥίνας ὄξος καθ' αὐτὸν καὶ μετὰ νάπυος καὶ καστορίου καὶ ὑποκαπνιστέον. ἀποφλεγματισμοῖς καὶ ῥινεγχύτοις. ἔστω δὲ τάδε· τὰ διὰ νάπυος καὶ μέλιτος καὶ θύμου καὶ ὀριγάνου καὶ γλήχωνος καὶ ὕσσώπου ἀφεψημένου μετ' ὄξυμέλιτος. ^[95]

1 (100) ἐν ἐνδόσει δὲ τῶν παθῶν ὄντων ἐπὶ αἰώρας χωρήσομεν. αὗται δὲ γενέσθωσαν ἐν εὐαέροις τόποις. ἐκ παντὸς δὲ φυλακτέον τὸν πνιγῶδη καὶ ψοφῶδη τόπον καὶ διατάσεις καὶ δυσώδεις ὀσμάς καὶ εἴ τι τῶν τοιούτων. ὑπομνηστικά γὰρ ταῦτα τῆς ἐπιλη ^{<μ>} ψίας φυλάξομεν καὶ ἀπὸ βαλανείων καὶ οἴνων αὐτούς. προχωροῦντων δὲ ἡμῶν κατὰ δεκάτην ἡμέραν κατὰ τρόπον τῆς θεραπείας, εἰ τοῖσδε ἔστι τοῦ πάθους ἀπαλλαγὴ, αὐτάρκης ὁ ἐνιαύσιος χρόνος. τὰς δὲ παρακολουθούσας τῷ πάθει παραλύσεις κατὰ μὲν τοὺς παροξυσμοὺς ταῖς ἐμβροχαῖς τοῦ καστορίου καὶ ταῖς διὰ τῶν ἐρίων σκεπασμάτων ἀποθεραπεύσομεν. μετὰ δὲ τούτων ταῖς κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἀφαιρέσει χρῆσόμεθα καὶ συγχρίσμασι καὶ πᾶσι τοῖς πρὸς τὸ πάθος ἐπιτηδεύουσιν βοηθήμασι. Ληθάργου αἰτία. ^[110]

² κε. ιδ Ἐρασίστρατος μὲν κατὰ τὸ ἀκόλουθον αὐτοῦ φησι γίνεσθαι τὸν λήθαργον κατὰ τι πάθος τῶν περὶ τὴν μήνιγγα ψυχικῶν δυνάμεων, ἐφ' ὧν δὴ γίνεσθαι τὸν λήθαργον. Διοκλῆς δὲ τοῦ περὶ τὴν καρδίαν καὶ τὸν ἐγκέφαλον ψυχικοῦ πνεύματος κατάψυξιν ἡγεῖται εἶναι καὶ τοῦ ταύτη συνοίκου αἵματος πῆξιν. Ὁ δὲ Ἱπποκράτης φησὶν ὑπὸ τοῦ ψυχροῦ καὶ ὑγροῦ γίνεσθαι χυμοῦ τὸν λήθαργον· ἔστι δὲ οὗτος τὸ φλέγμα, ὑφ' οὗ δὴ βαρούμενον τὸν ἐγκέφαλον μηκέτι δύνασθαι τὴν ψυχικὴν δύναμιν εἰς ἕκαστον μέρος τοῦ σώματος ἐπιπέμπειν καὶ οὕτω τὰς καταφορὰς γίνεσθαι. Ληθάργου σημεῖα. Τοῖς δὲ ληθαργικοῖς παρέπεται πυρετὸς συνεχῆς ἐπιτείνων εἰς νύκτα. σφυγμὸς μέγας καὶ διηρημένος, οὐ ταχύνων, ἀλλὰ ἀραιότερος ἢ κατὰ πυρετὸν καὶ σομφός, ἀναπνοὴ διάστημα πολὺ ἔχουσα· ἐπιδήλως οὐκ ἀποκρίνονται ῥαδίως οἱ ἐν τῷ πάθει, ἥκιστα ὁμιλίας κατάρχονται, ἀμαυρὰ φθέγγονται καὶ μόλις ἐξάκουστα. παραπαίουσι τῇ διανοίᾳ καὶ πιέζονται. δυσανάκλητος. ὄψις αὐτοῖς περιώδηκε καὶ ἐρευθής, ἀγγεῖα περικυρτα, ὄμματα κατάλευκα καὶ οὐχ ὅλα τοῖς βλεφάροις καλυπτόμενα, δακρυρροοῦντα, λημιῶντα. κατάκλισις ὑπτία καὶ ἀπόρρυσις τῶν προσκεφαλαίων. γόνата ἀνεσπασμένα, χάσμα συνεχές. οὖρα ἀπροαίρετα καὶ περισσώματα ποτὲ μὲν ἀργὰ καὶ λευκά, ποτὲ δὲ λεπτά καὶ ὑπόξανθα. ὑποχόνδριον ἀνασπᾶται, χεῖρες ὑποτρέμουσι. κάκιον ἀπαλλάττουσιν οἱ ἐν τῷ πάθει, περιψύχονται καὶ καταπίνειν οὐ δύνανται ὥς ἐπιλανθανόμενοι. Ληθάργου θεραπεία. Τοὺς δὲ ληθαργικοὺς κατακλιτέον ἐν τόπῳ εὐμεγέθει μήτε λαμπρῷ μήτε ζοφώδει. χρυσόμεθα δέ, εἰ μὲν περὶ τὰς ἀρχὰς συσταίῃ τὸ πάθος, παρόντων τῶν πρὸς φλεβοτομίαν ἀριθμῶν αἵματος ἀφαιρέσει, εἰ δ' οὖν δριμεῖ κλυστήρι ὑπακτέον τὴν κοιλίαν. ἐμβροχαὶ δὲ κατὰ μὲν τὰς ἀρχὰς τοῦ πάθους ἔστωσαν δι' ὀξυροδίνου, μετὰ δὲ τὰς παρακμὰς τῶν πυρετῶν μενούσης ἔτι τῆς τοῦ πάθους κατασκευῆς αἱ διὰ καστορίου ἔχουσαι θερμαντικὴν τοῦ φλέγματος δύναμιν. ὁσφραντὰ δὲ προσοίσομεν τὰ διὰ γλήχωνος καὶ θύμου καὶ ὀριγάνου σὺν ὄξει, μάλιστα δὲ κατ' ἀρχάς. οὐδεὶς συνῆκε ταῖς καταφοραῖς ἀντιτάττεσθαι. ἀποφλεγματισμῷ δὲ χρηστέον ὑπ' αὐτῶν ὀξυμέλιτι συναφεψμένου ὑσώπου ἢ θύμου ἢ ὀριγάνου ἢ γλήχωνος. λαβόντας δεσμίδιον ἢ πηγάνου ἢ ἀβροτόνου χρίειν τὸ στόμα καὶ τὸ παρακείμενον ἢ ἐπενεχθόσιμον ἀποσπᾶν φλέγμα. τύχοι δ' ἂν γενομένη οὐχ ἡ τυχοῦσα διὰ τούτων βοήθεια. τροφαὶ δὲ μετὰ τὴν φλεβοτομίαν ἐκκρινέσθωσαν εὐθέως, εἰ δ' οὖν μετὰ τὴν πρώτην διάτритον· ἔστωσαν δὲ ἀπαλαὶ καὶ σιτώδεις, ποτὲ μὲν καθ' ἡμέραν, ποτὲ δὲ παρ' ἡμέραν διδόμεναι. μετὰ δὲ τὴν τροφὴν διακρατῆτέον ἐπὶ πολὺ τῶν ποδῶν τοὺς δακτύλους πρὸς τὸ μὴ εἶκειν ταῖς καταφοραῖς ὑπανακλωμένων καὶ κνιζομένων τῶν σκελῶν τῶν ἐν ταύτῳ περιπεφυκυῖων τριχῶν διαλελοιπυῖων ἀνασπωμένων. ^[45]

² (50) τὰς δὲ φυσικὰς ἐκκρίσεις συνεχῶς ὑπομνηστέον. ἔσθ' ὅτε γὰρ ἀλίσκονται τῷ κατ' ἰσχυρίαν κινδύνῳ. ὅθεν ἐμβρεχέσθωσαν συνεχῶς τὰ περὶ τὸ ἥτρον καὶ περίνεον, τὰ πρῶτα διὰ πηγανελαίου, ὕστερον Σικωνιώ ἢ παλαιῷ ἐλαίῳ, ἔσθ' ὅτε συνεμβαλλομένου καστορίου, ὃ χρησίμον καὶ πρὸς ποτισμὸν κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον. παρέστω δὲ καὶ κλυστήρ κομιδῆς χάριν τῶν παρακειμένων ἐν κοιλίᾳ. ὑπομνηστέον δὲ συνεχῶς μετὰ τοὺς παροξυσμοὺς καὶ τὰ περὶ τὴν κατάποσιν ὕδωρ ἢ ὑδρόμελι ἐνστάζοντας περὶ δευτέραν ἢ τρίτην. εἴτα τοῦ πάθους μὴ ἐνδιδόντος χρηστέον κατὰ ἰνίου καὶ ῥάχεως μετὰ κατασχαρμοῦ σικύαις, εἰ δὲ καὶ περὶ τὰς μέσον τις εἴῃ φλεγμονή, καὶ ταύτην ἀποικονομητέον. εἰ δὲ καὶ πολλὴ ὕλη ἐπὶ κεφαλῇ εἴῃ ἐνηγμένη, κολλητέον βδέλλας κροτάφοις καὶ μετώπῳ κατὰ τὰς παρακμὰς. καὶ τοῖς διὰ τοῦ νάπυος φοινιγμοῖς χρηστέον ἐπὶ τε ποδῶν καὶ σκελῶν πρὸ τῆς ἐπισημασίας, εἰ δὲ ἐπιμένει ἐν τῇ καταφορᾷ, καὶ μέχρι μηνῶν καὶ βουβώνων σπόγγων μετὰ ταῦτα προσφερομένων ἐξ ἄγαν θερμοῦ. προσενεκτέον τε καὶ ταῖς ῥίσι τὸ νᾶπυ καὶ καστόριον καὶ πηγανὸν καὶ δαφνίδας μετ' ὄξους καὶ ἔρια κεκαυμένα καὶ τρίχας καὶ ἐλάφου κέρας καὶ πίσσαν καὶ χαλβάνην καὶ πάντα τὰ τμητικά καὶ διενεργητικὴν δύναμιν ἔχοντα προσάξομεν αὐτοῖς καὶ τὴν τῶν παρμικῶν ὕλην

εὐτόνως. καὶ εἰ μὴ διανίσταται, ἐμφυσησόμεν εἰς τὰς ῥίνας τὸ νᾶπυ δι' ὄξους· εἰ δὲ ἐπιμένει, προσοίσομεν τῇ κεφαλῇ προξυρηθείσῃ τὸ νᾶπυ καὶ τοὺς ἐκ θε <ρ> μοῦ σπόγγους· προεξέσσονται γὰρ διὰ τούτων οἱ σωτηρίως ἔχοντες. κουρὰν δὲ καὶ ὥραν κατὰ τὰς παρακμὰς τοῦ πάθους παραληπτέον. παυσαμένης δὲ τῆς καταφορᾶς καὶ τῶν πυρετῶν λυθέντων μετὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν διάτритον ἐπὶ βαλανεῖον ἀκτέον καὶ τὴν ἀναληπτικὴν ἐκκριτέον ἀργήν. Ἐπιλη <μ> ψίας αἰτία. ^[80]

- 3 νδ Πραξαγόρας περὶ τὴν παχεῖαν ἀρτηρίαν φησὶ γίνεσθαι φλεγματικῶν χυμῶν συστάντων ἐν αὐτῇ· οὗς δὴ πομφολυγούμενους ἀποκλείειν τὴν δίοδον τοῦ ἀπὸ καρδίας ψυχικοῦ πνεύματος καὶ οὕτω τοῦτο κραδαίνειν καὶ σπᾶν τὸ σῶμα· πάλιν δὲ κατασταθεισῶν τῶν πομφολύγων παύεσθαι τὸ πάθος. Διοκλῆς δὲ καὶ αὐτὸς ἔμφραξιν περὶ τὸν αὐτὸν τόπον οἶεται· συμβαίνει καὶ τὰ ἄλλα κατὰ τὰ αὐτά. Πραξαγόρας δὲ φησὶ γίνεσθαι· τὸ μὲν εἶδος τῆς αἰτίας παραλέλοιπεν, ἐπαναφέρεσθαι δὲ φησὶ ἐν τῇ καταλέξει τοῦ πάθους ἀπορώτερον ἢν κωλύματα τῷ πνεύματι. Ἴπποκράτης δὲ ὕγρου φλέγματος ἐμπιπλᾶσθαι δὲ φησὶν τὸν ἐγκέφαλον ὑγρῶν πάντα, ἀποκλείεσθαι δὲ τὸ ψυχικὸν πνεῦμα καὶ οὐ πάντῃ πληρουμένων τῶν νεύρων ὑπ' αὐτοῦ δι' ὧν περ τὰ μέλη ἐκινεῖτο· τῇ δὲ διὰ τούτων ἐκδρομῇ τοῦ πνεύματος τὴν πρόκοψιν γίνεσθαι ἔφη καὶ τὴν συνολκὴν καὶ τὸν σπασμόν· τὸ δὲ πάθος ὅξυν γίνεσθαι ἥτοι παρὰ τὸ πολλὴν εἶναι τὴν ἐνοχλοῦσαν ὕλην ὡς ἐγκαταπνίγειν τὸ θερμὸν ἢ παρὰ τὴν τοῦ σώματος ἀτονίαν ὡς μὴ δύνασθαι τοῖς σπασμοῖς ἀντιτάξασθαι, ἀλλὰ φθάσαι ἀπαυδήσαντα. Ἐπιλη <μ> ψίας σημεῖα. καὶ τῶν κ ε τὰ πολλὰ γινόμενα συναποθνήσκειν. <Σημεῖα> τῆς αὐτῆς ἐπιλη <μ> ψίας. Τῶν δὲ ἐπιλη <μ> πτικῶν οἱ μὲν ὕπνῳ βαθεῖ κατέχεσθαι δοκοῦσιν, οἱ δὲ σπῶνται καὶ τρέμουσι καὶ συνέλκονται, οἱ μὲν ὕπνῳ ἄφωνοι καὶ εἰσὶν ἀναίσθητοι, ἀναπνοὴν μεγάλως ἔχουσιν ἔνηχον, σφυγμὸν μέγαν καὶ βραδύνοντα ἢ ληθαργώδη. οὐδενὸς τῶν ἐν τῷ πάθει ὄντων μέμνηται. δυσδιέγερτοι δὲ εἰσιν, ἔσθ' ὅτε καὶ πρὸς κατηρίαν. οἱ δὲ μετὰ σπασμῶν ἀναισθητοῦσι μὲν ὁμοίως καὶ ἀμνημονοῦσι καὶ τρέμουσι, ἀναπνοὴν δὲ καὶ σφυγμοὺς ἀτάκτους ἔχουσι μεγέθους ἔνεκα καὶ πυκνότητα, ὅψιν διωδηκυῖαν, ἀγγεῖα προπαλειότητα καὶ ἐνίοτε σπέρμα ἀπροαιρέτως προῖεται. ὑποχόνδριον τούτοις ἀνασπᾶται, ὅμματα κερατοῦ(ν)ται καὶ πεπηγότα ἴσταται, ἔσθ' ὅτε διαναστρέφονται καὶ λοξοῦνται. ἐνιοὶ οὖν ἐς τὸ λοιπὸν ἐστρεβλώθησαν, οἱ δὲ πρότερον ἐσχηκότες στρεβλουμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνωρθώθησαν. ^[45]

- 3 (50) γλῶττα τούτοις μεγεθύνεται, ὡς τοὺς ὀδόντας προπίπτει, ὅθεν καὶ δάκνουσιν αὐτήν, οἱ δὲ καὶ ἀπέκοψαν· ἀμφοτέρων δὲ ἐμμανεισῶν τῶν ἐπιλη <μ> ψεων ἀφρὸς ἐκ στόματος προπίπτει. Ἐπιλη <μ> ψίας θεραπεία. Τοὺς δὲ ἐπιλη <μ> πτικούς, εἰ μὲν παρεῖεν πάντες οἱ τῆς φλεβοτομίας ἀριθμοί, φλεβοτομητέον ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τὴν ἐπαφαίρεσιν εἰς τὴν δευτέραν ὑπερτιθεμένους καὶ τῆς δυνάμεως στοχαζομένους. εἰ δὲ οὖν ὡς ὅτι δριμυτάτῳ κλυστήρι κενωτέον καὶ συνεχῶς ἐπὶ τούτων χρηστέον. αἱ δὲ τροφαί, εἰ μὲν ἐπείγοιντο, πρὸ τῆς τρίτης λαμβανέτωσαν (δέ), εἰ δὲ μὴ περὶ τὴν τρίτην. ἔστωσαν δὲ ἀπαλαὶ καὶ εὐδιοίκητοι. πρὸς δὲ τοὺς σάμους διακρατήσῃ χρησόμεθα εὐαφῶς καὶ μὴ βιαίως αὐτήν ποιοῦμενοι. συναλείμμασι δ' ἐφ' ἑαυτῶν τοῖς διὰ παλαιοῦ ἢ Σικυωνίου ἐλαίου ἀναμειγμένου καστορίῳ χρησόμεθα καὶ προποτιοῦμεν αὐτούς. προσοίσομεν δὲ καὶ σικύας ἐν σπονδύλοις, ἐν ῥάχει καὶ ἐν τῇ ὀσφύϊ, μετὰ ταῦτα δὲ καὶ θώρακι καὶ ὑποχονδρίοις, ἐπὶ γυναικῶν καὶ ἡτρῳ καὶ βουβῳσι. ταῖς δὲ τοιαύταις πολλάκις χρησόμεθα, αἱ δὲ μετὰ τούτων τὸν κλυστήρα ὡς μέγιστον βοήθημα ἐγκρίνοντες καὶ τοὺς βαλανισμοὺς διὰ χολῆς ταυρείας καὶ νίτρου ἢ διὰ στυπτηρίας ὑγρᾶς καὶ μέλιτος. μετὰ δὲ τὴν τρίτην ἢ τετάρτην διάτритον ἐπιμενόντων τῶν παροξυσμῶν ἐμβιβαστέον εἰς ἔλαιον θερμόν· ἔστω δὲ σάβινον ἢ παλαιὸν ἢ Σικυώνιον, καὶ εἰ πρὸς τοῦτο εὐαρεστηθείη, ἐπιμελητέον. τοὺς δὲ ἐν καταφορᾷ πίονι διιόντας διεγείρειν δεῖ τοῖς διὰ νάπυος φοινιγμοῖς καὶ ταῖς ἀκολουθοῖς πυρίαις. προσακτέον δὲ καὶ τὰ εὐτόνα τῶν πταρμικῶν. εἰ δὲ πρὸς μηδὲν

τούτων εἴκοιεν, ἐμφυσητέον καὶ ἐς τὰς ῥίνας ὄξος καθ' αὐτὸ καὶ μετὰ νάπυος καὶ μετὰ καστορίου καὶ ὑποκαπνιστέον ἀποφλεγματισμοῖς καὶ ῥινεγχύτοις. ἔστω δὲ τὰ διὰ νάπυος καὶ μέλιτος καὶ θύμου καὶ ὀριγάνου καὶ γλήχωνος καὶ ὑσσώπου ἀφεψημένου μετὰ ὀξυμέλιτος. εἰ δὲ τῶν παθῶν ὄντων ἐπὶ αἰώρας χωρήσωμεν, αὐταὶ (δὲ) γενέσθωσαν ἐν εὐαέροις τόποις. ἐκ παντὸς γὰρ φυλακτέον τὸν πνιγώδη καὶ ψόφους καὶ διατάσεις καὶ δυσώδεις ὁδμὰς καὶ εἴ τι τοιοῦτον· ὑπομνηστικά γὰρ ταῦτα τῆς ἐπιλη ^{<μ>} ψίας. ^[95]

3 (100) φυλάξωμεν δὲ καὶ ἀπὸ βαλανείων καὶ οἴνων αὐτούς. προχωρούσης δὲ ἡμῖν κατὰ τρόπον τῆς θεραπείας εἰς πίστιν τοῦ ἀπηλλάχθαι τοῦ πάθους αὐταρκήσῃ ἐνιαύσιος χρόνος. τὰς δὲ παρακολουθούσας τῷ πάθει παραλύσεις κατὰ μὲν τοὺς παροξυσμοὺς ταῖς ἐμβροχαῖς τοῦ καστορίου καὶ ταῖς διὰ τῶν ορέων σκέπας ἀποθεραπεύσομεν. μετὰ δὲ τοῦτο ταῖς τε κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἀφαιρέσει χρησόμεθα καὶ συγχρίσμασι καὶ πᾶσι τοῖς πρὸς τὸ πάθος ἐπιτηδείους βοηθήμασιν. Ἀποπληξίας αἰτία. ^[110]

4 ιε (γίνεται δὲ μάλιστα ἡλικίας ἀπὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν μέχρι ξ '.) Πραξαγόρας καὶ Διοκλῆς περὶ τὴν παχεῖαν ἀρτηρίαν γίνεσθαι φασὶ τὸ πάθος ὑπὸ φλέγματος ψυχροῦ καὶ παχέος ὡς μὴδ' ἐν αὐτῇ οὐχ ὅτιοῦν πνεῦμα παραπνεῖσθαι δύνασθαι καὶ οὕτω κινδυνεύειν τὸ πᾶν ἐγκαταπνιγῆναι. Ἱπποκράτης δὲ καὶ Ἑρασίστρατός φασὶ περὶ τὸν ἐγκέφαλον φλέγματος ψυχροῦ καὶ παγετώδους γίνεσθαι σύστασιν, ὅφ' οὐ καὶ τὰ ἀπὸ τούτου πεφυκότα νεῦρα πληρούμενα μὴ παραδέχεσθαι τὸ ψυχικὸν πνεῦμα, ἀλλ' ἐγκαταπνιγόμενον τοῦτο κινδυνεύειν ἀποσβεσθῆναι. —Τοῖς δ' ἀποπληκτικοῖς παρέπεται ἄφνω ἀναισθησίαν γίνεσθαι μετὰ ἀτενισμοῦ ὥσπερ ἀκινήσις τῶν ὀμμάτων ὥστε δοκεῖν λελιθῶσθαι καὶ οἷον ἀποπεπηγέναι, ὅθεν δὴ καὶ τοῦνομα κέκτηται τὸ πάθος. καὶ οἱ μὲν περὶ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν ἢ τρίτην ἡμέραν ἢ ἔτι μακροτέραν ἀπαυδῶσιν, οἱ δ' ἐσώθησαν μὲν, παρελύθησαν δέ τι τοῦ σώματος. οἱ δὲ κοιλίας αὐτομάτου ὑπελθούσης ἀπηλλάγησαν τοῦ πάθους. Ἀποπληξίας θεραπεία. Ἡ δὲ ἀποπληξία σπανίως μὲν λυομένη, ταχέως δ' ἀναιροῦσα, ἔχουσα δὲ καὶ τὴν λύσιν χαλεπωτέραν τῶν ἄλλων παθῶν. τὰ πολλὰ καὶ μετὰ τὸ παραλῦσαί τι μέρος ἀπαλλάττεται. ἐνδείκνυται δὲ ἡμῖν ἐν ἀρχῇ φλεβοτομεῖν τοὺς ἀλόντας εὐθὺς μὴθ' ἡλικίας ἢ ὥρας ἢ χώρας πεφροντικότητας, μόνον δὲ τὸ κατὰ δύναμιν ἀφηρημένον τοῦ μέτρου καὶ εἰ μὲν ὠφεληθεῖεν ἐγχωρούσης ἔτι τῆς δυνάμεως, ἐπαφαιρετέον τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, εἰ δ' οὐκ τῇ ἐξῆς. ὑπακτέον δὲ καὶ τὴν κάτω κοιλίαν ὡς δριμυτάτῳ κλυστήρι καὶ ἐπιμενοῦμεν, εἴπερ ἐπὶ τῶν εὐτόνων βοηθημάτων τὰ τῆς ὠφελείας μὴ ἐγχωροῖη. παράσχοι δ' ἂν ἡμῖν καὶ τὸ μελίκρατον καὶ τὰ διὰ μέλιτος γινόμενα ροφήματα τὴν κοιλίαν εὐλυτον. ἐν τούτοις δὲ θετέον καὶ τὸν ἀποβεβρεγμένον καὶ διηθισμένον ἄρτον. ἐμβροχαὶ δὲ ἔστωσαν τῇ κεφαλῇ αἱ δι' ὄξυροδίνου. χρησόμεθα δὲ προποτίσμασι τοῖς δι' ὄξυμέλιτος, ἀποφλεγματισμοῖς δὲ τοῖς διὰ θύμου ἢ ὀριγάνου ἢ ὑσσώπου ἢ γλήχωνος ἀποικονομημένου τὸ φερόμενον εἰς θώρακα πνεῦμα πνιγμοὺς ἐμποιεῖν. προκοπῆς δὲ τινος γενομένης μετὰ τὴν τρίτην ἐπὶ τοὺς ἐξ ὕδατος ἄρτους χωρήσωμεν καὶ ὡς ροφήτᾳ τῆς τοῦ σώματος ἐπιμελείας τοῦ λοιποῦ πεφροντικότες. τῆς δ' ἀφωνίας ἐπιμενούσης καὶ τῆς δυνάμεως ἐπιπρεπούσης κολλητέον ἰνίῳ τῷ πρὸς σπονδύλῳ σικύας μετὰ κατασχασμοῦ, εἰ δὲ ἐπιδέχονται, καὶ τοῖς ὑποχονδρίοις. αἰώρᾳ δὲ χρῆσόμεθα ἐπὶ τούτων τῇ κρεμαστῇ μετὰ κινήματος καὶ βράσματος σφοδροτέρου. ἐπιμένοντος δὲ τοῦ πάθους καὶ τῶν δυνάμεων ἐπὶ τὸ ἔμπαλιν οὐσῶν, ἃ δεῖ ἐκ παντὸς πεφυλάχθαι, μᾶλλον ἐπὶ τούτων προσβάλλομεν σικύας νώτῳ καὶ ῥάχει μέχρις ὀσφύος, μετὰ δὲ ταῦτα ὑποχονδρίοις καὶ ἥτρω καὶ βουβῶσι. χρηστέον δὲ καὶ πταρμικοῖς ἐπὶ τούτοις συνεχέστερον σὺν τοῖς ἀποφλεγματισμοῖς. μετὰ δὲ τὴν τεσσαρεσκαίδεκάτην προκοπτούσης τῆς θεραπείας καὶ τῆς δυνάμεως ἀναρρωσθείσης χρῆσόμεθα καὶ ταῖς ἐκτὸς αἰώραις πεφροντικότες καὶ τοῦ περὶ τὴν γλῶτταν δυσαλγήματος. ^[51]

δύσσομεν δὲ καὶ τὸ παλαιὸν ὑδρόμελι καὶ σὺν ἄρτῳ ἢ πλυτῷ χόνδρῳ εἰς ἀνάκλησιν τῆς
δυνάμεως. εἰ δὲ μηδὲν προχωροίη κατὰ μέσον τῆς θεραπείας, ἐπιτρέποιεν δὲ αἱ δυνάμεις,
παραλαμβάνεσθωσαν αἱ διὰ τῆς ἱερᾶς καθάρσεις. μετὰ δὲ μίαν καὶ εἰκοστὴν ἐπὶ βαλανείᾳ
προσάξομεν οἶνον ἀπλοῦν καὶ ὀλίγον διδόντες. τὰς δὲ ἀναλήψεις δι' ἀλειμμάτων καὶ
βαλανείων διὰ μακρᾶς παραλαμβανομένων ποιησόμεθα τοῦ γε οἶνου φειδόμενοι καὶ τῆς
ὕδροποσίας ἀφειδοῦντες. ἔστω δὲ τούτοις ἡ διατριβὴ ἐν παραθαλασσίῳ τόποις. Κεφαλαίας
αἰτία. ^[60]

5 ις Διοκλῆς τὴν κεφαλαίαν φησὶ γίνεσθαι περὶ τὰς κοίλας καὶ βυθίους φλέβας τῆς κεφαλῆς
ἐμφράξεως γενομένης γίνεσθαι δὲ αὐτὴν καὶ ἐπικίνδυνον, ἐὰν τὸν ἡγεμόνα τοῦ σώματος
συνδιαθῇ τὴν καρδίαν, ἀφ' ἧς τὸ ψυχικὸν πνεῦμα τοῦ σώματος ὥρμηται κατ' αὐτόν. Ὁ δὲ
Ἴπποκράτης ὀνομαστὶ μὲν τοῦ πάθους οὐ μέμνηται, ἐν δὲ τοῖς περὶ νοούσων τὴν συνδρομὴν
καταλέγων γίνεσθαί φησι περὶ τὰς ἐν βάθει τῆς κεφαλῆς φλέβας δριμυτοποιθέντος τοῦ ἐνταῦθα
χυμοῦ ἢ ὑπὸ χολῆς ἢ ἀλμυροῦ φλέγματος. Κεφαλαίας σημεῖα. Τοῖς δὲ ἐν κεφαλαίᾳ
συνεδρεύουσιν ἄλγημα σφοδρὸν κεφαλῆς, ἔστι δ' ὅτε καὶ τραχήλου καὶ ὀμμάτων, ἔρρεθος
προσώπου, ἀγγεῖα κυρτά, διοίδησις ὅλης ὄψεως, ὄμματα δυσκίνητα, φωτὸς ἀποστροφή καὶ
φωνῆς, ἐνίοτε δὲ καὶ στομάχου ρευματισμὸς καὶ ἱλιγγος, ὅτε δὲ βάρος ἄφατον. δακρύουσι
μάλιστα κατὰ τοὺς ὑπ' αὐτῆς ἐρεθισμοὺς καὶ συντείνονται μετάφρενα, ἄλγοῦσι βραχίονες
ἐνίοις, ναρκοῦσι, δυσκίνητοῦσι πάντες, μικροσφυκτοῦσι, περιψύχονται. πρὸς δὲ τὸ τελευταῖον
ὄντες ὄμματα λοξοῦνται. Κεφαλαίας θεραπεία. Τοὺς δὲ ὑπὸ κεφαλαίας ὀχλουμένους
κατακλίνειν μὲν ἐκ παντὸς δεῖ ἐν εὐαέρῳ τόπῳ. φλεβοτομητέον δὲ περὶ τὴν δευτέραν μετὰ
τοὺς ὑπόπτους μέχρι λειποθυμίας τὸ πᾶν πρὸς δύναμιν ἀφορῶντας. τῇ δὲ τρίτῃ ἐπαφελόντες
παραθήσομεν τι νεαρὸν ἐμβρόχημα. κατὰ δὲ τὰς ἀρχὰς ταῖς διὰ ῥοδίνου προσεπιβαλλομένου
ἀπὸ τε ἡδυόσμου καὶ κισσοῦ καὶ πηγάνου χυλοῦ. μετὰ δὲ ταῦτα (τῇ) διὰ κλυστήρος κενώσομεν
τὴν κοιλίαν. εἰ δὲ εὐαρεστηθεῖ ἐκ τούτων, ἐπιμένομεν τῷ βοηθήματι ἐκ διαλειμμάτων
προσφέροντες. τὰς δὲ τροφάς, εἰ μὲν συνεχῶς πυρέττοιεν, καθ' ἡμέραν δοτέον, εἰ δ' οὖν κατὰ
τὰς διαλειπούσας. χρησόμεθα δὲ καὶ ταῖς τῶν ἄκρων διασφίγξει. καλὸν μὲν οὖν ἐν παντὶ
καιρῷ, εἰ δ' οὖν πρὸ τῶν παροξυσμῶν ὡς ἐν αὐτοῖς πολλῆς ὠφελείας ἐντεῦθεν
ἀπαντησομένης. ἐν δὲ τοῖς παροξυσμοῖς παρηγορητέον καταπλάσσοντας τὸ μέτωπον καὶ τοὺς
κροτάφους. ὅτε μὲν ἄρτον δι' ὀξυκράτου καὶ ῥοδίνου, ἔσθ' ὅτε προσβαλλομένων ἀμυγδάλων
πικρῶν λείων ἢ ῥόδων ἀπαλῶν ἢ καὶ βεβρεγμένων ξηρῶν, ὅτε δὲ ἀπαλῶν μετὰ γλήχωνος ἢ
τὸν δι' ὄξους ἄρτον μεθ' ἡδυόσμου ἢ περσικῶν φύλλων ἢ ὠκίμων λείων. ἢ γῆ δι' ὄξους.
ποιοῦσι δὲ καὶ κισσοῦ κόρυμβοι ἐψηθέντες σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ ἀναληφθέντες καὶ ἐρπύλλιον
ἐψηθὲν ἐν ὕδατι σὺν ἀλεύρῳ πυρίνῳ. ὑπαλλακτέον δὲ πυκνότερον ταῦτα. περιχριστέον δὲ
ἀλόῃ ἢ ἀμμωνιακῇ ἢ μαστίχῃ μετ' ὄξους. χρησόμεθα δὲ καὶ ταῖς τοπικαῖς ἀφαιρέσεσι βδέλλας
μὲν μετώπῳ καὶ κροτάφοις προσάγοντες, σικύας δὲ ἰνίῳ καὶ τῷ πρώτῳ σπονδύλῳ. εἰ δὲ
ὠφελθέντες μεταξὺ παροξύνονται ἐπιτρεπούσης τῆς δυνάμεως, μετὰ τοῦτο πάλιν
προσοίσομεν τὰς σικύας. λυσιτελὴς γὰρ ἡ τούτων ἀφαίρεσις. αἱ δὲ ἐμβροχαὶ μέχρι τῆς δευτέρας
ἐβδομάδος αἱ αὐταὶ ἔστωσαν. μετὰ δὲ ταῦτα ταῖς διὰ ῥοδίνου ἢ ὠμοτριβοῦς ἐλαίου θερμαῖς
χρησόμεθα συναφέψοντες ἢ πήγανον ἢ ἄνηθον. ἐπιμενόντων δὲ τῶν πόνων καὶ τῶν κινδύνων
προαφηρημένων τῶν τριχῶν καταιονᾶν δεῖ θερμῷ τὴν κεφαλὴν συναφεψημένης δάφνης ἢ
κυπαρίσσου ἢ κωδιῶν ἢ τοῦ τῶν ἀρωμάτων σκυβάλου ἢ ἐτέρου τινὸς (θερμοῦ) θερμαίνειν καὶ
παρηγορεῖν δυναμένου προσεπιχέοντας ἔλαιον πάντοθεν. ^[52]

5 (50) μέτρον δὲ ἄριστον ἡ εὐαρέστησις ἢ ὁ κριθεὶς χρόνος. μετὰ δὲ ταῦτα σκεπάσομεν ἐρίοις αὐτὴν
προαφηρημένην. εἰ δὲ πρὸς ταῦτα ὠφελθεῖεν, συνεχῶς αὐτοῖς χρηστὸν ἐν τοῖς παροξυσμοῖς.
τῆς δὲ καταιονήσεως ἀδυνατούσης προσφέρεσθαι τὰς διὰ τῶν σπόγγων ἀτμίδας ἐκ θερμοῦ

δαψιλοῦς ὑδρίας οὖν ἀποθλιβούσης χρησόμεθα πάντοθεν περιτυποῦντες τὴν κεφαλὴν. ταῖς δὲ ἐκ τούτων ἐπικουρίαις συνεχέστερον χρηστέον διὰ τὸ τὴν δύναμιν παρηγορεῖσθαι ἀνιεμένων τῶν πόνων. κατὰ δὲ τοῦτο τοῦ καιροῦ λύειν τὰ διαδεθέντα τῶν μερῶν πολλῆς εὐαρεστήσεως ἐκ τούτων ὑπαντησομένης κατὰ τὴν διάπνοιαν τῆς σαρκός. εἰ δὲ καὶ ἰδρῶτες ἐπιφαίνονται, προκλητέον αὐτοὺς ὡς ἐπωφελεῖς. τὴν δὲ κεφαλὴν καὶ τὸ ἰνίον σὺν τοῖς πρώτοις σπονδύλοις ἐνειλητέον ἐρίοις δι' ἐλαίου καὶ καστορίου προηλειμμένοις. ἐγκειμένων δὲ τῶν πόνων πάλιν τὰς σικύας προσακτέον ἢ ἀπὸ μετώπου ἢ ἀπὸ ῥινῶν ἀφαιρετέον αἷμα αἰετὴν τὴν δύναμιν ἀφορῶντες ὅθεν καὶ τὰς τροφὰς καθ' ἡμέραν προσενεκτέον καὶ μάλιστα (ἐπὶ) παρὰ μίαν κατ' ἀρχὰς τρέφομεν. πολλῶ δὲ χρόνῳ τοῦ πάθους ἐγκειμένου ἐνετέον ἐπὶ τῶν αὐτῶν μετὰ τοὺς διαλοίπους κλυσμοὺς τὰ ἀφαιρετικά τῶν βοηθημάτων προσφέροντας. θρεπτέον δὲ ποικιλωτέως ἢ τὰ τῆς δυνάμεως <ἄν> ἀπαιτοίη καὶ θάττον τούσδε διὰ σφοδρῶν ἀλγημάτων παραλυθέντας ἐνδεδωκότων τῶν πυρετῶν προποτιστέον καστορίον ἐπὶ πλείους ἡμέρας. μὴ κουφιζομένων δὲ τῶν ἀλγημάτων στυπτηρίαν μίξαντες ἀφλέκτῳ δυνάμει ἐπιρρύψομεν τὸ μέτωπον. ἐπαναστασῶν δὲ τῶν φλυκταινῶν διακεντητέον καὶ ἥτοι σατέον καὶ κηρωτῇ κατασκεπαστέον τὰ μέρη. λυσιτελὲς δὲ καὶ τὸ νᾶπυ μετὰ ἄρτου ἢ κηρωτῇ ἀναληφθὲν καὶ ἐπιρρυφθὲν τῷ μετώπῳ. παραληπτέον δὲ καὶ τοὺς διὰ τῶν συνθέτων ἀποφλεγματισμούς. τῆς δὲ κεφαλαίας ἐνδόουσης καὶ τῶν πυρετῶν λυομένων ἐν ταῖς βεβαίαις παρακμαῖς ἐγκριτέον καὶ τὰς αἰώρας. λυθέντων δὲ τούτων καὶ τὰ βαλανεῖα προσοιστέον καὶ οἶνον κοῦφον ὀλίγον. φυλάττεσθαι δὲ χρὴ τὰ συγκινητικά τῆς κεφαλῆς αἷτια <διὰ> τὴν τοῦ πάθους παλιγγενεσίαν. Συνάγχης αἰτία. [85]

- ⁶ ἰζ Συμφώνως οἱ παλαιοὶ ἔφησαν φλεγμονὴν εἶναι τῆς ἐπιγλωττίδος καὶ βρόγχου καὶ παρισθμίων τὴν συνάγχην. ὁ δὲ Ἱπποκράτης δύο καλεῖ τὰς συνάγχας καὶ τὴν μὲν συνάγχην, τὴν δὲ κυνάγχην καλεῖ, καὶ ἐπὶ μὲν συνάγχης παχὺ φλέγμα καὶ χυμοὺς αἰτιᾶται, ἐπὶ δὲ κυνάγχης φλέγμα μὲν ὁμοίως, ἀλλ' ἄλμυρόν καὶ δριμύ τοῦτο, καὶ τὴν μὲν χειμῶνος, τὴν δὲ θέρους ὡς ἐπίπαν συνίστασθαι. Συνάγχης σημεῖα. Τῇ δὲ συνάγχῃ δύο μὲν παρέπεται, τοῖς μὲν καλουμέν .. μετὰ φλεγμονῆς παροίδησις παρισθμίων ὥστε τὴν αἰσθητικὴν φάρυγγος ἀποκεκλεισθαι κοιλότητα μετ' ἐρεύθους καὶ ἐντάσεως καὶ πόνων καὶ δυσπνοίας μετ' ἐπισυριγμοῦ τινος κατὰ τῶν ἡχῶν πνιγμοῦ τε καὶ δυσκαταποσίας ἐξοίδησις. τοῖς δὲ ἐν τῷ πάθει ἢ ὄψις μετ' ἐρεύθους καὶ ἐντάσεως ἀγγείων, μάλιστα μετώπου. ὀφθαλμοὶ μικρότοποι. γλῶττα μεγεθύνεται καὶ οἶονεὶ σφυροῦται ὥστε ὑπὲρ τοὺς ὀδόντας προ(σ)πίπτειν. πρὸς δὲ τῷ κινδύνῳ γενομένοις ἢ ὄψις αὐτοῖς πελιοῦται καὶ μελαίνεται. ἀνακόπτουσι βιασάμενοι διὰ ῥινῶν. θάνατος ὁμοῖος τοῖς ἀπαγχομένοις. τοῖς δὲ μετ' ἰσχνότητος προσώπου καὶ σύμπτωσις παρισθμίων. οὐκ ἐπιπόνως οὐδὲ ὀδυνηρῶς ἔχων. σφυγμὸς πυκνός, ταχύς, ἀσθενής. ὀφθαλμοὶ κοῖλοι μᾶλλον ἢ προπετεῖς. ἰσχνότης, δύσπνοια, χειρῶν, πνιγμός καὶ ὁ ἥχος βιαιότερος καὶ θάνατος ὀξύτερος. Συνάγχης θεραπεία. Τοὺς δὲ συναγχικοὺς πρῶτον μὲν κατακλιτέον ἐν τόπῳ ἀλεινῷ καὶ εὐαέρῳ. ἔπειτα δὲ φλεβοτομητέον ἐκ πάντων ἥτοι περὶ τὴν πρώτην ἢ δευτέραν ἡμέραν. μεγάλῳ γὰρ πάθει τὸ μέγιστον τῶν βοηθημάτων κατάλληλον. ἔστω δὲ ἢ ἀφαίρεσις πρὸς δύναμιν. εἰ δὲ ἐπείγοι τὸ πάθος καὶ κινδυνεύοιεν ἀποπνιγῆναι, ἄμφω τὰς χεῖρας φλεβοτομητέον, ὅπως συντόμως ἢ τῆς ὕλης ἀπόκρισις γένηται. εἰ δὲ ἐπιδέχοιτο, καὶ ἐπαφαιρετέον περὶ τὴν δευτέραν ἢ τρίτην ἡμέραν. μετὰ δὲ ταῦτα κλυστήρα παραλαμβάνετωσαν δριμύτατον. σκεπαστέον δὲ καὶ τὸν τράχηλον ἐρίοις καθαροῖς καὶ διαδετέον εὐτόνως τὰ ἄκρα. χρήσθωσαν δὲ καὶ ἀναγαργαρίσμασι τοῖς πρὸς ταῦτα πεπονημένοις θερμοῖς. ἔστι δὲ τάδε· διὰ ὑσσώπου καὶ θύμου καὶ ὀριγάνου καὶ σύκων καὶ μελανθίου καὶ ἄψινθου καὶ ἄβροτόνου μετὰ μελικράτου. διαχρήσθωσαν δὲ καὶ τοῖς στοματικοῖς πτεροῖς διὰ τὴν εὐβαφίαν. ἐγκριτέον δὲ καὶ τούτων ἕκαστον τὰς κατ' ἀλλήλων διαχρήστους. ἄλλα γὰρ

ἄλλοις ἀρμόζει, οὐ τὰ αὐτὰ πᾶσι. προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου καὶ ἐπωδύνου μενούσης τῆς διαθέσεως πυριάσθωσαν ἐλαιοβρεχέσιν ἐρίοις τοὺς τόπους, ἐπιτεινομένης τῆς θεραπείας πρὸς τὸ αὐτὸ εὐαρεσθητέον. τῆς δὲ ὠφελείας προκοποῦσης ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις, εἰ μὴδὲν ἐπείγει, μέχρι τῆς διατρίτου ἐν ἀσιτίᾳ φυλαττέσθωσαν ποτὸν κατὰ τὰς ἐπιζητήσεις λαμβάνοντες, εἰ δὲ σφοδρύνοιτο ἢ διάθεσις, καταπλαστέον ὡμαῖς λύσεσι ποικίλαις θερμαῖς διὰ χυλισμάτων φυλασσομέναις καὶ συνεχέστερον τοῖς προειρημένοις ἀναγαγαρίζεσθωσαν ἢ διαχρίεσθωσαν ταῖς στοματικαῖς. ἐγκριτέον δὲ καὶ τὰς τοπικὰς ἀφαιρέσεις διὰ σικυῶν ἀνθερεῶν καὶ τραχήλων μετὰ κατασχασμοῦ κολλωμένων. ἐστοχάσθω δὲ τῆς δυνάμεως τὰ ἀφαιρέτια τῶν βοηθημάτων πάντων, μετὰ δὲ ταῦτα ταῖς διὰ οἰσυπηρῶν ἐρίων ἐμβροχαῖς σκεπάσαντες τὰ μέρη καὶ προαποθεραπεύσαντες τὸ ἄλλο σῶμα διὰ συγχρισμάτων. ^[46]

6 (50) τροφήν δὲ ποιήσομεν αὐτάρκη ροφήματα διὰ μέλιτος ἢ πλυτὸν ἄρτον ἢ ὡὰ ροφητά. μετὰ δὲ τὸν ἀπὸ τῆς τροφῆς χρόνον ἀδιαλείπτως τὰ τε <ι> ἄματα καὶ διαχρίσματα καὶ ἀναγαγαρίσματα προσφερέτω. ἐπιμενόντων δὲ τῶν ἀλγημάτων παρηγορητέον συνεχέστερον τῇ διὰ τῶν σπόγγων ἀλέᾳ παραλαμβανομένων διὰ ὑδρελαίου θερμοῦ. προσθετέον δὲ καὶ τῷ σώματι σπόγγους ἐξ ὕδατος θερμοῦ καὶ ἀνασπᾶσθωσαν τὸν ἀπὸ τούτων ἀτμόν. τῆς δὲ φλεγμονῆς ἐνδούσης καὶ ἀφόβου ὑπαρχούσης χωρητέον ἐπὶ τὰ δριμύτερα ἀναγαγαρίσματα καὶ διαχρίσματα. ἔστι δὲ τὰ μὲν ἀναγαγαρίσματα καὶ διαχρίσματα πηγάνου χυλὸς μετὰ γάλακτος ἢ ὁμφάκων μετὰ ὑδρομέλιτος ἢ γλυκύρριζα ἐψημένη σὺν ὑδρομέλιτι ἢ γλυκεῖ. ποτὸν δὲ μετὰ σύκων καὶ ὑσώπων ἢ λευκίου σπέρματος ἢ νάπυος διειμένου ὀξυμέλιτι. τὰ δὲ διάχριστα πίσσαν ὑγρὰν μετ' ἐλαίου παλαιοῦ καὶ νίτρου καὶ χελιδόνος ἀγρίας κεκαυμένης μετὰ μέλιτος καὶ ἀλῶν ὀλίγων ἢ σίναπιδος λεία ἢ ἀψίνθιον σὺν νίτρῳ μετὰ μέλιτος καὶ ἀμμωνιακὸν διειμένον μετὰ μέλιτος καὶ τὰ ὅμοια. πολὺ δὲ ἀποκριθὲν φλέγμα ἀφορμὴν ἡμῖν τῇ τοῦ πάθους παρακμῇ δίδωσι. εἰ δ' ἐπὶ τούτων πλέον ἀναδάκνοιντο τὰ μέρη, δοτέον αὐτοῖς διάκκρατον θερμὸν ἔλαιον ἢ τὸ διὰ τήλεως ἀφέψημα μετὰ μέλιτος. θρέψομεν δὲ καθ' ἡμέραν καὶ τὴν κοιλίαν ἐπερχομένην ἐπάξομεν. παρακμῆς δὲ γενομένης ἐπὶ τοὺς συμμετρους περιπάτους προσάξομεν καὶ τρίψεις τοῦ ὅλου σώματος. παραληψόμεθα δὲ καὶ τὰ ἀπλὰ τῶν ἀναγαγαρισμάτων καὶ διαχρισμάτων καὶ ταῖς διὰ πηγάνου κηρωταῖς σκεπάσομεν τὰ μέρη. λυθείσης δὲ πάσης ὑπονοίας ἐπὶ βαλανεῖον καὶ οἶνον ἀπολυτέον φυλαττομένους ψυχρὸν καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ψυχρῶν πνευμάτων βλάβην. ὑπομνηστικά γὰρ τοῦ πάθους ἐστὶ τὰ τοιαῦτα. καὶ ἡ μὲν κοινότερον ἢ πλείστη τῶν συναγχικῶν ἀρμόζουσα θεραπεία τοιαύτη ἐστίν, ἐπὶ δὲ πλειστάκις φαίνεται ἢ ὥς ἂν τις ὑπολάβοι κατασκευὴν ἐχόντων πάθος—ἀγχόνη γὰρ ὅμοιον ἐπιφέρει τὸν κίνδυνον—εὐτολμότερον χρηστέον τοῖς βοηθήμασι. θετέον δὲ τοῖς ἐν ἀρχῇ προειρημένοις ἀφαιρετικοῖς καὶ τὴν ἀπὸ γλώσσης τῶν ἀγγείων διαίρεσιν. μειοῦται γὰρ ἐν τάχει ὁ πνιγμός, ἐπὶ δὲ τὰ παρωδηκότα τῶν ἐκτὸς μερῶν κολλητέον καὶ βδέλλας, μετὰ δὲ τὴν τούτων ἀφαίρεσιν σικουαστέον σὺν δαψιλεῖ πυρίᾳ. εἰ δὲ καὶ ἡ γλῶττα προσπίπτει, καταχριστέον αὐτὴν πάντοθεν· ὁμοίως δὲ καὶ τὴν κιονίδα, εἰ φλεγμαῖνοι. μετὰ δὲ ἀναγαγαρίζετω ταῖς στοματικαῖς ἐπὶ πλείον ἀνειμένως, εἰ δὲ [μὴ] πρὸς ταῦτα μὴ ὑπείκοι τὸ πάθος, βραδυτέrais ἐπὶ τῶν παρισθμίων ἔνδοθεν ταῖς ἐγχαράξεσι χρηστέον καὶ τὰς ὑπὸ τὴν γλῶτταν λυτέον φλέβας. σικουαστέον δὲ συνεχέστερον τοὺς περὶ τὸν ἀνθερεῶνα καὶ τὸν τράχηλον τόπους μετὰ βαθυτέρων ἀμύξεων καὶ σφοδροτέρων ἀποσπασμῶν. τὰ δὲ κενώματα καὶ τὰ ἀναγαγαρίσματα ἔστω δριμύτερα, ὁμοίως δὲ καὶ στοματικά. χρεια γὰρ ὀξυτέρας τοῖς φλεγμαίνουσι τὸ στόμα διαπνοῆς. ἐπεὶ ταχὺ τῷ κατὰ τὸν πνιγμὸν ὑπάγονται κινδύνῳ. τὰ μὲν οὖν ἀναγαγαρίσματα προεῖρηται, τὰ δὲ διάχριστα ἔστω χολὴ ταυρεία καὶ ἐλατήριον διειμένα ὕδατι καὶ θαψίας χυλὸς μετὰ μέλιτος καὶ ὁπὸς Συριακὸς ἢ Μηδικὸς σὺν ἐλαίῳ καὶ χάλκανθον μετὰ ἐλατηρίου καὶ μέλιτος ἢ κυκλάμινος εἰς λεπτὰ τμηθεῖσα καὶ μετὰ γλυκεὸς ἐψηθεῖσα ἢ λεπίς μετὰ μέλιτος ἢ

ἔλαιον μετὰ ἀφρονίτρου καὶ ὄξους ἢ ἐλατήριον διειμένον ταύρου χολῇ ἢ ἡ διὰ μόρων στοματικῇ σὺν ἐλατηρίῳ ἢ χαλκάνθῳ μετὰ μέλιτος ἢ ἀφρόνιτρον καὶ χρυσόκολλα μετὰ βραχέος θείου καὶ μέλιτος χριστέον καὶ καταπότια διὰ πεπέρεως καὶ σταφίδος ἀγρίας συντεθειμένα ἢ ὁπὸν Κυρηναϊκόν. ^[106]

6 (100) τὸ δὲ συνδιειλημμένον φλέγμα εἰ μὴ ἐκκρίνοιτο, διὰ πτερῶν κομιζέσθω. εἰ δὲ μένει ἡ κατασκευὴ τοῦ πάθους πρὸς τὰ προειρημένα ἀνένδοτος, ἐπιμενετέον αὐτοῖς πυκνότερόν τε τὰ περὶ τὸν ἀνθερεῶνα μέρη μετὰ σικύας διαχρίσομεν θαψία καὶ νάφυϊ καταπλάσσοντες οὔτε νύκτα οὔτε ἡμέραν ἀπεχόμενοι τῶν ἀναγαργαρισμῶν καὶ διαχρίσεων. εἰ δὲ μηδεμιᾶς ἐκ τῶν προειρημένων φαρμάκων ὠφελείας ἀντιλαβόμεθα, μεταβατέον ἐπὶ τὰ στύφοντα καὶ τὰς ὠμὰς λύσεις μετὰ ἀφεψημένων μύρτων ἢ φοινίκων ἢ σιδίων ἢ μήλων ἢ κυδωνίων. προσενεκτέον δὲ τὴν Πολυτίδου σφραγίδα καὶ τὸν Ἀνδρώνιο ν. καὶ τὰ ἀναγαργαρίσματα διὰ στυφόντων ἔστω. προκοπούσης δὲ ἐπὶ τὸ ἄμεινον τῆς θεραπείας μετὰ τὴν τελείαν παρακμὴν ἀκριβῶς ὁ τῆς ἀναλήψεως τρόπος ἀναλαμβάνεσθω. Σπασμοῦ αἰτία ἦτοι ὀπισθοτόνου. ^[120]

7 ιη Κοινῶς ἔδοξαν οἱ παλαιοὶ πληροῦσθαι τὰ ἀπὸ τοῦ ἐγκεφάλου πεφυκότα νεῦρα ὑπὸ τινων γλίσχρων καὶ κολλωδῶν χυμῶν, οἷς προσκόπτον τὸ ψυχικὸν πνεῦμα κατὰ τὴν πάροδον τοὺς σπασμοὺς ἐπιφέρει καὶ εἰ μὲν περὶ τὰ ὀπίσω συντείνεται τὰ νεῦρα, ὀπισθοτόνος καλεῖται, εἰ δὲ περὶ τὰ ἔμπροσθεν, ἐμπροσθότονος, εἰ δὲ περὶ ἄμφω, τέτανος, ὃ τε μηδετέρως ἐκνεύσει ἑκάτερος γινόμενος. γίνεται δὲ σπασμὸς κατὰ ἀναξηρασμὸν καθάπερ ἀπὸ πυρὸς τῶν νεύρων συνελκομένων ὥσπερ ἱμάντων, ὃ ὀρῶμεν γινόμενον περὶ τοὺς ὑδροφοβικούς τε καὶ τοὺς νεφριτικούς καὶ κατὰ ἀτονίαν πνεύματος, ὅπερ ἐπὶ τοὺς ἀποθνήσκοντας γίνεται. Σπασμοῦ σημεῖα. Τετάνῳ δὲ παρέπεται ὀδύνη ὑπερβάλλουσα ταχεῖα καὶ τῶν χαλινῶν τάσις πολλή, δυσκινησία τῶν γονάτων ὥστε αὐτοὺς δυσἀποκλίτως οἷον ἐπιπεπηγῆναι, συνέρεις ὀδόντων δυσδιάστατος, δυσκαταποσία ἀνακόπτουσα πινόμενα εἰς τὰς ῥίνας. χεῖρον δὲ ἀπαλλάττονται. δι' ὅλου τοῦ σώματος οἶονεὶ ξυλοῦνται ὥστε μήτε τὰ σκέλη μήτε τοὺς πῆχεις ἔτι δύνασθαι ἐπικάμπειν μικρόν τε εἰς τοῦπίσω ἐπὶ ῥάχιν συνανθέλκονται, περιψύχονται, ἀγρυπνοῦσι, τρέμουσιν, ἔσθ' ὅτε δὲ αὐτοῖς διαστροφὰί γίνονται καὶ δακτύλων. φιλεπίστροφον δὲ τὸ πάθος καὶ ῥαδίως ἀπαντῶν ὡς φεραϊκός. ὀπισθοτόνος δὲ συμβαίνει ταῦτα τὰ συμπύκνοντα μεγέθει διαφέροντα καὶ εἰς τοῦπίσω ἀνάτασις ὥσπερ ἐμπροσθότονος εἰς τὰ ἔμπροσθεν ὀλκή καὶ τοῖς γε ὀπισθοτονικοῖς ἰδιάζοντες τότε σπασμοὶ παρακολουθοῦσι, σκέλη ἀμφιβάλλονται, δυσἀπόσπαστα ἀλλήλων ἔχουσι καὶ χεῖρας ὁμοίως συμπλέξαντες. Σπασμῶν θεραπεία. Τοὺς δ' ὑπὸ σπασμῶν ἁλόντας κατακλιτέον ἐν τόπῳ ἁλεινῷ ἐπὶ μαλακῇ στρωμνῇ. ἔστω δὲ ἐπὶ μὲν τῶν τετανικῶν ἐπὶ πλεῖον <ὀρθόν> , ὑπτιον δὲ ἐπὶ ἐμπροσθοτονικῶν. φλεβοτομητέον δὲ πάντας ἦτοι περὶ τὴν πρώτην ἢ δευτέραν ἡμέραν μετὰ ἐπαφαιρέσεως. τοὺς δὲ μὴ πρὸς φλεβοτομίαν ἐπιτηδεῖους δριμεῖ κλυστήρι κενωτέον. ἐγκρινέσθωσαν δὲ ἐπ' αὐτοὺς καὶ συστολῇ μέχρι πρώτου διατρίτου. σκεπαζέσθω τὰ περὶ τὸν τράχηλον ἐλαιοβρεχέσιν ἐρίοις. ταῦτα δὲ ὑποβάλεσθω καὶ ῥάχει ὑπαληλειμένη Σικυνώνιῳ. διασφιγκτέον δὲ καὶ τὰ ἄκρα. κατὰ δὲ τοὺς παροξυσμοὺς πειθηνίως διακρατεῖσθω ταῦτα μετ' αὐτοῦ καὶ τοῦ θώρακος καὶ τὰ ἰνία καταλαμβάνεσθαι πρὸς τῇ κλίνῃ. ἐγκειμένων δὲ τῶν παροξυσμῶν κατ' ἀρχὰς ἐλαιοβρεχέσιν ἐρίοις πυριαστέον προσεπιβάλλοντας ἄνωθεν τὰς διὰ κέγχρου ἢ ἁλῶν πυρίας. μεταξὺ δὲ καὶ καταπλαστέον ταῖς ὠμαῖς λύσεις καὶ φυλακτέον θερμάς. τὰς δὲ συνερείσεις τῶν σιαγόνων τοῖς διὰ κύστεως θερμάσμασι χαλαστέον. παρέστω δὲ καὶ καστόριον ἐν τοῖς συναλείμμασι ἐκ παντός. ἐπιμενόντων δὲ τῶν σπασμῶν συκιαστέον μετὰ κατασχασμῶν ἐπὶ μὲν τετανικῶν καὶ ὀπισθοτονικῶν ὅλην τὴν ῥάχιν καὶ τοὺς τραχήλου σπονδύλους καὶ τὸν θώρακα, ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν τοὺς σπονδύλους καὶ τὴν ῥάχιν. ἔστω δὲ ἡ ἀφαίρεσις πρὸς δύναμιν. ^[47]

μετὰ ταῦτα δὲ ἐμβρεκτέον καστόριον καὶ τὸ αὐτὸ προποτιστέον ἐμβαλλομένου πηγάνου ἢ πεπέρεως. δοτέον δὲ καὶ πάνακος ὀβολοὺς δύο καὶ τρεῖς εὐτόνως. εἰ δὲ μηδὲν πρὸς ταῦτα ὑπέικοιεν, ποτιζέσθωσαν συνεχεῖ καὶ πολλῷ μελικράτῳ καὶ καταρροφείτωσαν ἐν ταῖς τῶν παροξυσμῶν ἀνακόψεσι. τροφή δὲ ἔστω ῥοφήματα διὰ μέλιτος. τῶν δὲ πόνων καὶ τῶν σπασμῶν ἐγκειμένων ποικίλως τῇ θεραπείᾳ χρῆσόμεθα. ὅτε μὲν γὰρ τὰς διὰ τῶν ὤμων λύσεων πυρίας προσάξομεν, ὅτε δὲ τὰς δι' ἐμβροχῶν, ὅτε δὲ τὰς διὰ μαρσίππων καὶ διὰ καστορίου συγχρίσματος. προσβάλλομεν δὲ σικύας τοῖς τε κατεσχασμένοις μέρεσι καὶ τοῖς ἀκατασχάστοις. εἰ δὲ ἔντονοι εἶεν, καὶ τρίψεσιν εὐβαφῶς χρῆσόμεθα παραβάλλοντες πυρὶ τὰ νῶτα μετὰ πολλοῦ λίπους (ἔστω δὲ ἡ τοῦ πάσχοντος εὐφορία αὐτάρκης χρόνος τῷ βοηθήματι), καὶ μετὰ ταῦτα τῷ διὰ καστορίου συναλείφοντες, ἢ συγχριέσθωσαν. τοὺς δὲ ἐπιφαινομένους ἰδρώτας οὐκ ἀγαθοὺς ὄντας ἀναρπαστέον ὅτε μὲν ἐλαιοβρεχέσιν ἐρίοις, ὅτε δὲ ξηροῖς, καὶ ἐπὶ τούτοις συγχριστέον. προποτιστέον δὲ καθ' ἡμέραν τὸ καστόριον. εἰ δὲ μηδὲν ἐπακούοι τοῖς προειρημένοις τὸ πάθος, συγχριστέον ἱρίνῳ ἢ δαφνίνῳ ἢ γλευκίνῳ ἢ ἀμαρακίνῳ σὺν ἀκόποις. ἐμβρεκτέον δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν τοῖς αὐτοῖς. ἄκοπα δ' ἔστω εὐτόνα οἷα τὰ δυσώδη καὶ τὰ δι' εὐφορβίου καὶ τὰ χλωρὰ ἄκοπα. μικτέον δὲ ἔσθ' ὅτε τοῖς εἰρημένοις καὶ τὸ καστόριον ἢ λιμνήστινον. ἐμβρεκτέον δὲ καὶ συγκαταπλαστέον τὰ περὶ τὴν κύστιν προκαταλαμβάνοντας αὐτῆς τὰς συμπαθείας. χρῆσόμεθα δὲ καὶ ἐνέμασι τῆς κοιλίας ἐπηρμένης, πρότερον δὲ ὑπὸ δριμέων κλυσμάτων τοῖς δι' ἐλαίου καὶ πηγάνου προσεμβαλομένοις ὅτε μὲν μετὰ χηνείου στέατος, ὅτε δὲ μετὰ υείου καὶ βραχέος κηροῦ. εἰ δὲ μὴ παρηγοροῖντο, συντηκέσθω τούτοις χαλβάνη ἢ ἄσφαλτος ὅσον οὐγγίας γ'. πρὸς δὲ τὰς συνερείσεις τῶν σιαγόνων σικύας μετὰ κατασχασμοῦ ἢ βδέλλας τοῖς κορωνοῖς προσβαλοῦμεν. εἴτα καταπλασθέντες ἐπαλειφέσθωσαν ἀκόπων. ἐγχυματιζέσθωσαν δὲ καὶ τὰ ὦτα τοῖς ὠμοειδέσιν ἀφλεγμάντοις ὠτικοῖς. παραληπτέον δὲ καὶ τὰς διὰ σπόγγων πυρίας καὶ σκεπαστέον τὰ μέρη κηρωταῖς κυπρίναις μετὰ πηγάνου προσεμβεβλημένου καστορίου καὶ ὀποπάνακος. χρόνου δὲ προϊόντος καὶ μαλάγμασι χρῆστέον. τοῦ δὲ τετάνου παρέλκοντος καὶ τοῦ χρόνου ἐκλύοντος τὸν ἐπ' αὐτὸν φόβον ἐμβιβαστέον εἰς θερμὸν ἔλαιον συνεχῶς. ἀνακόπτει γὰρ μόνως οὕτως ἢ ἐντεῦθεν ὠφέλεια. μετὰ δὲ ταῦτα χρῆστέον τοῖς προειρημένοις καὶ καταλειπτέον ἐρίοις. εἰ δὲ ἀντιλαβοίμεθα ψύξεώς τινος οὐσης περὶ τὸν κάμνοντα, προποτιοῦμεν ὁπῶ Μηδικῶ ἀνιέντες ὅσον ὄροβον ἢ κηρῷ περιπλάσσοντες καταπινέσθω. διδόσθω δὲ μέχρι λύσεως. ἐπὶ δὲ θηλειῶν πρὸς τοῖς εἰρημένοις καὶ τῶν γυναικείων φροντιοῦμεν. τοὺς δὲ ἐκ νυγμάτων ἢ θλασμάτων ἢ διαιρέσεως γινομένους σπασμοὺς ἀκολουθῶς τοῖς προειρημένοις θεραπεύσομεν. Πλευρίτιδος αἰτία. ^[95]

- ⁸ ἰθ Τὴν πλευρίτιν Ἑρασίστρατος μὲν φησι τοῦ ὑπεζωκότος τὰς πλευρὰς ὑμένος εἶναι φλεγμονήν, ὃ δὲ Διοκλῆς καὶ τῶν περὶ τὰς πλευρὰς φλεβῶν ἔμφραξιν, αἵπερ κατὰ τὰ ἐξημμένα τῶν ὀστέων τέτανται. πιστοῦνται δὲ ἀμφότεροι πλευρᾶς [τὸ] πάθος [τὸ] ἐπίπονον εἶναι τὸ νόσημα καὶ [τὸ] τὰ ἀλγήματα διήκειν μέχρι κλειδὸς καὶ τρίτον εἰ μὴ ἀναπτυσθεῖ ἐν ταῖς κυρίαις ἡμέραις, ἀπόστημα περὶ τὰς πλευρὰς γίνεσθαι καὶ <ἐὰν> ἀνακαθαρθῶσιν ἐν τεσσαράκοντα ἡμέραις, ἀφ' ἧς ἂν ῥῆξις γένηται, παύονται, εἰ δὲ μή, εἰς φθίσιν μεθίστανται. Ὁ δὲ Πραξαγόρας τῶν ἄκρων τοῦ πλεύμονός φησιν εἶναι φλεγμονήν, καθ' ὁπότερον ἂν γένηται μέρος· πιστοῦται δὲ ὅτι βῆχες παρακολουθοῦσι καὶ ἀναπτύσεις γίνονται ποικίλαι· ἐπὶ μὲν γὰρ πνεύμονος εἶναι φησιν εἰς τὴν ἀναγωγὴν ὁδόν, ἐπὶ δὲ πλευρᾶς ἐν ταῖς ἀνατομαῖς μὴ εὐρίσκεσθαι. Ὁ δὲ Ἱπποκράτης ὅτε μὲν πλευρᾶς, ὅτε δὲ πνεύμονός φησιν εἶναι πτύσιν καὶ γίνεσθαι ἐπὶ μὲν πλευρᾶς διὰ φλεγμονήν, ἐπὶ δὲ πνεύμονος, ὥς ἐν τῷ περὶ τόπων τῶν κα τ' ἄνθρωπόν φησι, ρεῦμα φέρεσθαι καὶ ἀπὸ κεφαλῆς εἰς τὸν θώρακα καὶ εἰ μὲν ὅλον ἐμπλήσειε τὸν πνεύμονα, περιπνευμονίαν γίνεσθαι, εἰ δὲ καθ' ἑκάτερον μέρος τοῦτο ἐνεχθεῖ, τὴν πλευρίτιν. Πλευρίτιδος σημεῖα. Τῇ δὲ πλευρίτιδι συνεδρεῖ πόνος πλευρᾶς ὑπερβάλλων

διήκων μέχρι λαγόνος καὶ κλειδῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ ὤμου καὶ βραχίονος. δοκοῦσι δὲ οἱ ἐν τῷ πάθει ἐν τινι διαπείρεσθαι διαδρομαί τε ἐν τοῖς προειρημένοις τόποις γίνονται καὶ νῦν μὲν ἐμπίπτουσιν, αὐθις δὲ λωφοῦσιν, εἴθ' οὕτως ὑποστρέφουσι· πυρετὸς ὀξύς, δύσπνοια, σφυγμὸς μέγας, πυκνός, σφοδρός, βῆξ ἐπιτεταμένη. ἀνάγουσιν οἱ ἐν τῷ πάθει παντοῖα, δίαίμα, ὑπόχολα, φλεγματώδη, ἀφρίζοντα, ἤδη κάκιστα. χαλεπὸν δὲ καὶ τὸ αἵματῶδες ἐπιφανὲν τῷ χολώδει. ἐπιτίθενται δὲ αὐτοῖς γλώττης τραχύτης, ἀγρυπνία, ῥιπτασμός, ἀπορία, πάντα περὶ τὴν τετάρτην ἡμέραν σφοδρυνόμενοι. ὅτε δὲ καὶ παρακόπτουσιν, ὑποχόνδριον ἀνασπᾶται, σφοδρύνεται τὰ τῆς δυσπνοίας, σφυγμοί, πίπτουσι, περιψύχονται. Πλευρίτιδος θεραπεία. Τοὺς δὲ πλευριτικούς, εἰ μὲν παρείησαν οἱ τῆς φλεβοτομίας ἀριθμοί, περὶ τὴν δευτέραν ἡμέραν φλεβοτόμησον, εἰ δ' οὖν δριμεῖ κλυστήρι κενώσομεν καὶ συστολαῖς. τὰ δὲ σφοδρὰ τῶν ἀλγημάτων παρηγορήσομεν ἐπιθέσει χειρὸς ἢ ἐρίου θερμοῦ κατεχομένου. εἰ δ' ἐπιτείνοντο, καὶ τὰς διὰ κέγχρων ἢ πιτύρων ἢ ἀλῶν πυρίας προσοίσομεν, ἐν δευτέροις δὲ καιροῖς τὰς δι' ἐλαιοβρόχων ἢ ἐρίων ἢ ῥακῶν θερμασίας παραλαμβάνοντες. πειράσθωσαν δὲ διακατέχειν πνεῦμα καὶ ἀνθίστασθαι ταῖς βηξί. παραληπτέον δὲ καὶ τὰς ἐλαιοβρόχους κύστεις καὶ τοὺς κεραμεικοὺς φακοὺς. μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τὴν διὰ οἰσυπηρῶν ἐρίων σὺν ἐλαίῳ καὶ οἴνῳ τεθαλασσωμένῳ ἐπιθέσει χρῆσόμεθα. ^[45]

8 (50) περὶ δὲ τὴν τρίτην ἢ τετάρτην ἡμέραν θρέψαντες τοῖς διὰ μέλιτος ῥοφήμασι τοῖς διὰ πικρῶν ἀμυγδάλων καὶ γλήχωνος καὶ πιτυίδων ἢ ἐξ ὕδατος ἄρτω ἢ πλυτῷ χόνδρῳ μέχρι παρακμῆς παρὰ μίαν ἄξομεν. ποτὸν δὲ καὶ ὀλίγον καὶ βράδιον προσοιστέον. εἰ δὲ τὰ ἀλγήματα περὶ τὴν τρίτην ἡμέραν σφοδρύνοντο, καταπλαστέον, εἰ δ' οὖν περὶ τὴν τετάρτην περιεπτομένων αὐτοῖς ἔξωθεν θυλάκων ἢ κύστεων ἔχουσῶν ἔλαιον ἢ ὑδρέλαιον θερμόν. μετὰ δὲ τὴν διάτритον ἢ καὶ δευτέραν, εἰ μὴ προφλεβοτομηθεῖεν ἐγκειμένων τῶν ἀλγημάτων, σικυαστέον τὰ μέρη. εἰ δὲ ἐπείγει, καὶ ἐπὶ τῶν φλεβοτομηθέντων παραλαμβάνεσθω. τοῦ δὲ πάθους μακρὰς τὰς κρίσεις ἐμφαίνοντος ἕως παρακμῆς ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς καλῶς ἔχει τυρῶν τροφή τῆς τε τῶν πόλτων καὶ ὥων ὕλης ἐπιμιγνύντας. συντόμως δὲ τὰς ὑποθέσεις ὑποβάλλοντες πρὸ τῆς τοῦ τέλους παρακμῆς δοτέον πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἐγκεφάλους καὶ τακεροὺς πόδας καὶ νεωτάτους ὄρνιθας ἢ περιστερὰς. πρὸ δὲ τῶν ποτῶν προποτιζέσθωσαν μελίκρατον. μετὰ δὲ τὴν ἐβδόμην ἐπὶ τῶν βραδυκρισίμων καὶ τῶν δι' ὑσώπων καὶ σύκων καὶ ἱρεως χρῆσόμεθα. ἐγκειμένης δὲ τῆς βηχὸς δώσομεν συνεχῶς τὸ μελίκρατον, ὅτε δὲ τὸ ἄπεφθον ὑπὸ τὴν γλῶτταν λαμβανέσθωσαν μέλι. ἔστωσαν δὲ ἐπὶ πάντων συνεχεῖς αἶ τε τῶν πυριῶν προσαγωγὰ καὶ αἱ ψηλαφήσεις τῶν ποδῶν, εἰ δὲ ἀνέχοντο, καὶ διασφίγγεις. ἔν τε ταῖς παρακμαῖς ταῖς διὰ πηγάνου καὶ κυπρίνου κηρωταῖς χρῆσόμεθα. ἐπὶ δὲ τῶν δυσαναγωγῶν πλευριτικῶν μικτέον ταῖς ὡμαῖς λύσεσιν ἱρεως Ἰλλυρικῆς τὸ τέταρτον μέρος ἢ προσαφεψήσαντες ἀψίνθιον καὶ ὀρίγανον σὺν μελικράτῳ τὴν ὥμην λύσιν καὶ διὰ σύκων τε καὶ ἀλεύρων κριθίνων σκευάσομεν. ἀπυρέτων δὲ γενομένων εἰ ἐπιμένοντες αἶ τε βῆχες καὶ οἱ πόνοι, ἐπιρριπτέον μάλαγμα τὸ διὰ σπερμάτων ἢ τὸ διὰ μελιλώτου ἢ τὸ διὰ σαμψύχων ἢ τὸ πολυτρίχιον. προποτιστέον δὲ καὶ ἀντιδότοις. ἀρίστη δὲ ἢ τε θηριακὴ καὶ τὸ διὰ δύο πεπέρων. παυσαμένης δὲ τῆς ὀδύνης καὶ τῶν βηχῶν βαλανεῖῳ καὶ οἴνῳ ἀποθεραπευτέον ἀρχὴν τῆς ἀναλήψεως ταῦτα τιθεμένους. Περιπνευμονίας αἰτία. ^[85]

9 κε. κ Τὴν τῆς περιπνευμονίας αἰτίαν κοινότερον οἱ παλαιοὶ ἀπέδωκαν πνεύμονος εἶναι φλεγμονήν· ἰδικώτερον δὲ Πραξαγόρας φήσας, ἐὰν τὰ παχέα καὶ τὰ πρὸς τὴν ῥάχιν τοῦ πνεύμονος πάθῃ, περιπνευμονίαν εἶναι, ἐὰν δὲ τὰ πρὸς τοῖς πλευροῖς, πνευμονίαν, ἐὰν δὲ τὰ πρὸς τοὺς λοβούς, πλευρίτιν. Περιπνευμονίας σημεῖα. Τῇ περιπνευμονίᾳ παρέπεται πυρετὸς ὀξύς εἰς νύκτα ἐπιγενόμενος, ὡς ἐπίπαν δὲ περὶ τὸν ὄρθρον. βάρος περὶ τὸν θώρακα καὶ θερμὴ. ἥκιστα δ' ἐπίπονόν ἐστι τὸ πάθος. δυσπνοοῦσι, ταχυπνοοῦσι. κατακεῖσθαι οἱ ἐν τῷ πάθει οὐ δύνανται, ἀλλ' ἀναγκάζονται καὶ ὑπορθοὶ ὄντες δυσπνοοῦσιν ἦττον. σφυγμὸς πυκνός,

σφοδρός. βῆχες συνεχεῖς ἀναγωγὰς ἔχουσαι παντοίας. τούτοις ἐστὶν ὄμμα κατάλυπρον, στίλβον, πρόσωπον ἐρευθές, μάλιστα τοῖς μήλοις, ἀγγεῖα κυρτὰ θώρακος, ἐνερευθῇ τὰ πρὸς τὸν τράχηλον. ὁ κίνδυνος τὰ πολλὰ περὶ τὴν ἐβδόμην, ἀγρυπνία τε καὶ ἀνορεξία καὶ δίψα οἱ τε ὀφθαλμοὶ ἀντὶ τοῦ στίλβοντος ἐνερευθεῖς γίνονται. περιψύξεις. κατάπτωσις σφυγμῶν. Περιπνευμονίας θεραπεία. Τοὺς δὲ περιπνευμονικοὺς εἰ μὲν περὶ τὴν πρώτην ἡμέραν συσταίῃ τὸ πάθος, ὅπερ σπάνιον, φλεβοτομητέον. φυλακτέον δὲ τὴν πολλὴν ἀφαίρεσιν διδόντας καὶ ταῖς μεταξὺ προσενεχθησομέναις σικύαις τόπον. εἰ δὲ μὴ ἐνδέχοντο, μετὰ τὸν παροξυσμὸν κατακλιτέον. εἰ δ' οὖν σικυαστέον μετὰ ἀμύξεων προσβαλλομένων τῷ τε θώρακι καὶ ταῖς πλευραῖς πολλῶν καὶ εὐμεγέθων πρὸς δύναμιν τὴν ἀφαίρεσιν ποιουμένων. μετὰ δὲ ταῦτα ἐμβροχαῖς ταῖς οἰσυπηραῖς συναλειφέσθωσαν καὶ προσφερέσθωσαν ῥοφήματα διὰ τῆς πτισάνης ἢ χόνδρων μετὰ μέλιτος ἢ τῶν πλυτῶν χόνδρων ἢ τῶν ἐξ ὕδατος ἄρτων. ποτὸν δέ, εἰ μὲν ἀνέχοντο, θερμόν, εἰ δὲ μὴ γαλακτώδες. καταπλαστέον δὲ αὐτοὺς καὶ ταῖς ὠμαῖς λύσεσι. κατὰ δὲ τοὺς τῶν πυρετῶν παροξυσμοὺς σκεπαστέον ἐλαιοβρεχέσιν ἐρίοις καὶ ταῖς διὰ πηγάνου καὶ κυπρίνου κηρωταῖς. τῇ δὲ τετάρτῃ ἡμέρᾳ ἐν ταῖς ἐνδόσεσι ποτιστέον ὕσσωπον μετὰ σύκων μήτε πλεῖον κυάθων πέντε μήτε ἔλαττον τρίς. πλειόνων δ' ὄντων καὶ δυσαναγῶγων τῶν ὑγρῶν καὶ ἐκ δευτέρου προποτιστέον. δοτέον δὲ καὶ τὴν διὰ πικρῶν ἀμυγδάλων μετὰ σεμιδάλεως ἢ χόνδρου ῥόφημα ἢ βουτύρου προσφάτου κοχλιάρια γ' ἢ μελίκρατον σὺν ἀφεψήματι ἰλλυρίδος. εἰ δὲ κατὰ τῶν παροξυσμῶν ἡ δύναμις συναιρεῖται, προποτιζέσθωσαν συνεχέστερον τὸ μελίκρατον καὶ μετὰ πιτυίδος ἢ συκίου σπέρματος. ἀνοικτέον δὲ καὶ τὰς θυρίδας ἐκ διαστημάτων νυκτός τε καὶ ἡμέρας ἕνεκα τοῦ καθαρὸν εἰσερεῖν ἀέρα. μετὰ δὲ τὴν δευτέραν διάτριτον ἐπιτεينوμένου τοῦ πάθους σικυαστέον ἐκ δευτέρου ἔλαττον ἀποσπῶντας αἶμα καὶ προποτιστέον ἱριδι λείᾳ. ἔστω δὲ δυοῖν ἢ τριῶν κοχλιαρίων τὸ πλήθος μετὰ μελικράτου λεπτοῦ ἢ πτισάνης χυλοῦ. τροφὰς δὲ προσοίσωμεν αὐτῷ κρεώδεις αἱ δ' εἰσὶ τακεροὶ πόδες καὶ ἐγκέφαλοι ἢ νεοττοὶ ὀρνίθων ἢ περιστερῶν. [45]

9 (50) εἰ δὲ τὰ τῶν δυνάμεων συναιρεῖται, δοτέον αὐτοῖς μετὰ ῥοφημάτων καὶ χόνδρον καὶ ἄρτον τό τε παλαιὸν ὑδρόμελι καὶ τὸ μελίμηλον. μὴ ἀναλαμβανομένων δὲ προσοιστέον τὰ προειρημένα δι' οἴνου. καὶ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ τῶν πυρετῶν ἀποκλίσει προποτιστέον ὕσώπῳ, ἐν δὲ τῇ ἐνδόσει ἰλλυρίδι. τὰς δὲ τῆς διανοίας παραφορὰς ἐμβροχαῖς τῆς κεφαλῆς παρηγορήσωμεν καὶ τοῖς τοῦ προσώπου ἀποσπογγισμοῖς. τοὺς δὲ ἐπιγενομένους αὐτῶν καύσωνας παρηγορητέον πειρωμένους [τε] μὴ παροξύνειν τὴν αἰτίαν τοῦ πάθους ταῖς δι' ὀξύμελιτος ὠμαῖς λύσεσι καὶ ὀξυκράτου ἐλαίου καὶ μέλιτος προσεμβεβλημένου, ἢ πατητοῖς φοίνιξι μετὰ μήλων ἢ κυδωνίων καὶ ἄρτων ἢ ἀλφίτων καὶ τοῖς τῆς κολοκύνθης ξύσμασι καὶ πέπονός κατ' ἰδίαν καὶ σὺν ἄρτῳ, ὁμοίως καὶ ἀνδράχνη καὶ ἀμπέλου ἔλιξι, πολλάκις δὲ τῇ ἄλλῃ ἐκ δυοῖν μερῶν οὕσῃ συγκαταπλέξωμεν στρύχνον ἢ αἰίζων ἢ κορίαννον χλωρὸν ἢ πολύγονον σὺν ῥοδίνῳ ἢ μηλίνῳ. συνεχῶς δὲ ὑπαλλάττεσθαι ταύτην, αὐτάρκης δὲ τούτων εἰς μέτρον ἢ τοῦ νοσοῦντος θεραπεία καὶ εὐφορία. μεταξὺ δὲ ταῖς δι' ὠμῆς λύσεως ἐσκευασμέναις διὰ μελικράτου χρηστέον. εἰ δὲ περὶ τὴν κοιλίαν ῥευματισμὸς γένοιτο, συνεργητέον, εἰ δὲ μὴ ὑπακτέον τὴν κοιλίαν βαλανείοις ἢ κλύσμασι. πολλῆς δὲ ἐντεῦθεν ὠφελείας ἐσομένης παρακμάζοντός τε τοῦ πάθους χωρήσωμεν ἐπὶ τὰ πολύτροφα πτηνὰ τε καὶ ἰχθύας καὶ ῥὰ παρατιθέντες. ἐπιθέμασι δὲ χρυσόμεθα κηρωταῖς ῥοδίναις ἢ σχοινίναις ἢ μυρσίναις. ἄριστον δὲ καὶ τῶν ὑλῶν καὶ τὸ διὰ στυπηρίας καὶ πᾶν τὸ τούτοις ὁμοειδές. τῶν δὲ πυρετῶν τέλος λυθέντων ἐπὶ βαλανεῖα καὶ οἶνον προσάξωμεν. Συγκοπῶν αἰτία καρδίας. [75]

10 κε. κα' Ὀνομαστὶ μὲν τοῦ πάθους οἱ παλαιοὶ οὐκ ἐμνήσθησαν ὥς καθ' αὐτὸ γινομένου, ἐπιγινομένου δὲ κυρίοις τόποις φλεγμαίνουσι, μάλιστα δὲ στομάχῳ ὅπερ καλεῖται καρδίᾳ, δι' ὅπερ τινὲς καρδίας ὑπέλαβον εἶναι τὸ πάθος. γίνεσθαι δὲ αὐτὸ ὑπὸ φλεγμονῆς ἐκτονιζομένου

τοῦ πνεύματος καὶ λυομένου καθάπερ λιβανωτοῦ τῷ πυρὶ ὁμιλήσαντος. ἔστι τοίνυν αὕτη
 〈ή〉 τοῦ σώματος ἕξις, συμβαίνει δὲ μάλιστα ἐπὶ στομάχῳ πεπονθότι, ἐπεὶ καθάπερ νεὼς τοῦ
 σώματος ὑπόζωμα ὑπάρχει, ὡς φησιν Ἀρίστων ὁ ἀπὸ Πέτρωνο ς. Συγκοπῶν σημεῖα. Τοῖς δὲ ὑπὸ
 συγκοπῶν ἀλοῦσι συνεδρεῦει σφυγμὸς μικρὸς, συνδεδιωγμένος, ἐκλείπων. ἀναπνοὴ συνεχῆς
 τε καὶ ὡς ἂν ἐκλείποντες ἀντιλαμβάνονται τοῦ ἀέρος καὶ οἶονεὶ διψῶντες ἀνεωγμένον ἔχουσι
 πρὸς τὴν ὀλκὴν ἔτοιμον τὸ στόμα. ἰδρῶσι δαψιλῶς τὰ ἄνω μέρη μάλιστα, ψυχρὸς δὲ αὐτοῖς
 ἔστιν ὁ ἰδρῶς, δροσίζων δυσεπισχέτως. ἄκρα κρυσταλλοειδῆ. προϊόντος δὲ ἐπὶ τὸ χεῖρον
 πελιοῦται, μελαίνεται. βάρος θώρακος συναισθάνονται διψῶσί τε καὶ ἐπιτεταμένως πυροῦνται
 τὰ ἐν βάθει. ἀνορεκτοῦσι. χεῖρον δὲ ἀπαλλάττονται. μᾶλλον ἰδρῶσι. σφυγμὸς αἰεὶ ταπεινός.
 μᾶλλον ἴσχουσι καὶ τὰς ὀρέξεις, τελέως ἀποστρέφονται. τὸ ληφθὲν ἀποχωρίζεται. ὑποχόνδριον
 μετεωρίζεται, ἐνίοτε δὲ καὶ κοιλία προεκδοῦσα καθεῖλεν αὐτούς. Συγκοπῶν θεραπεία. Τοὺς δὲ
 λεγομένους καρδιακοὺς σκοπὸν ἔχοντας τὴν τῆς δυνάμεως ῥῶσιν κατακλιτέον, εἰ μὲν παρεῖη,
 ἐν κατωγέῳ οἴκῳ, εἰ δ' οὖν ποσῶς ἀφεγγεστέρῳ καὶ μὴ πνιγώδει. ἔστω δὲ τὰ ἐπιβόλαια καὶ τὰ
 ὑποστρώματα καὶ τὰ ἐνδύματα ἐλαφρά τε καὶ τετριμμένα καὶ τῷ ἐδάφει κατερράνθω καὶ
 φύλλοις κατεστρώσθω. μεταδοτέον δὲ αὐτοὺς ἀέρος ψυχροῦ εἰσόδῳ καὶ τοῖς δι' ὀγκράτου
 ἀποσπογγισμοῖς καὶ διακλύσμασι καὶ ἐμβροχαῖς ψυχροῦ καὶ ὀσφραντοῖς ποικίλοις καὶ
 τροφώδεσιν οἶον θερμοῖς ἄρτοις ἢ δι' οἶνου ἢ σικύοις ἢ πέποσιν ἢ μήλοισι ἢ οὖοις καὶ τοῖς
 ὁμοίοις. οἱ δὲ ἐπεισελευσόμενοι ὀλίγοι τε ἔστωσαν καὶ ἥκιστα κατ' ἀρχῆς αἴτιοι γενόμενοι.
 παρακελευστέον δὲ θαρρεῖν μηδεμίαν ἔμφασιν κινδύνου ὑποβάλλοντας. τοὺς δὲ φερομένους
 ἰδρῶτας ῥυτισμοῖς ἐπισχετέον, σπόγγοις ἐκ ψυχροῦ, εἴτα προσπάσαντες λείαν μυρσίνην καὶ
 τὴν κεφαλὴν ἐμβρέξαντες ὀξυροδίνῳ καὶ περισπογγίσαντες τὸ πρόσωπον ψυχρῷ προσοίσομεν
 ἄρτον ἢ χόνδρον δι' οἶνου ἢ τακεροὺς πόδας καὶ πτηνῶν τὰ παρόντα. ἀρίστη δὲ καὶ ἡ τῶν οὖων
 ὀπώρα, μήλων βερεκοκίων καὶ περσικῶν καὶ ροίων καὶ τῆς ἐκ κίθρας σταφυλῆς. ποτὸν δὲ
 κράματος ψυχροῦ προσφερέσθω. μετὰ δὲ τὴν προσφορὰν πειράσθω ὑπνοῦν. εἰ δὲ παραμένει τὰ
 τῆς διαφορήσεως, πάλιν θρεπτέον. τῇ δὲ ὑστεραία τὰς ὑπόπτους ἐκλαμβάνοντες θρέψομεν μετ'
 οἶνου, ὁμοίως καὶ τῇ τρίτῃ. ^[45]

10 (50) εἰ δὲ μηδὲν ὑπαντήσῃ, πᾶν τὸ βουλευθὲν ἐπιδώσομεν, εἰ δ' ἐπιμένειεν διαφορούμενοι, ἀκτέον
 αὐτούς, ὡς εἴρηται, πρὸς τοὺς συναλείφοντας τὰ ἄκρα τοῖς διὰ πεπέρεως καὶ πυρέθρου καὶ
 λημνίτιδος. ξηραντέον δὲ καὶ θερμαντέον τὴν ἐπιφάνειαν ἀσβέστῳ λείῳ ἢ τρυγί. τὰ δὲ μέσα
 καταπλαστέσθω τοῖς διὰ φοινίκων καὶ μήλων καὶ οἰνάνθης καὶ αἰεζώου τῇ σαρκὶ κατ' ἰδίαν
 καὶ μετὰ μέλιτος, ὅτε μετὰ μηλίνου ἢ μυρσίνου ἢ ῥοδίνου μεθ' ὕδατος ἐμβρεχέσθωσαν. δεῖ δὲ
 τὸν ἄριστον ἰατρὸν παρακολουθεῖν τοῖς ἐκ τῶν προσφερομένων βοηθήμασι καί, εἰ μὲν
 εὐαρεστοῖτο, τοῖς αὐτοῖς ἐπιμένειν, εἰ δ' οὖν μεταβαίνειν εἰς ἕτερα. εἰ δ' ἐπὶ τινων
 ἀποδοκιμάζομεν τὰς τοῦ οἶνου προσφοράς, ἐπιτήδειον τὸ παλαιὸν ὑδρόμελι καὶ τὸ μηλόμελι. εἰ
 δ' ὑπὸ τούτων μὴ ἀναλαμβάνει, ἐκ τοῦ οἶνου βραχὺ προσοίσομεν, εἰ παρεῖη, Ἄλβανον ἢ
 Φαλερῖνον ἢ Ἀσιανόν· χρεια γὰρ σύντομος τῆς ἀπὸ οἶνου βοηθείας μόνου. τῇ δὲ τροφῇ
 εὐστομάχῳ χρηστέον. αἰώραν ἥτοι ἐν στοᾷ ποιησόμεθα ἢ διὰ τοῦ κρεμαστοῦ κλινιδίου
 ἐφορῶντες τὴν δύναμιν. εἰ δὲ συγκοπαὶ μεθ' ἰδρώτων καὶ περὶ ἐπιδόσεις καὶ ἀκμὰς τῶν παθῶν
 γίνωιντο, νεανικώτερον, ὥσάν ἐν ὀξυτάτοις κινδύνοις ὄντων, καὶ τοῖς μὲν ἀποσπογγισμοῖς καὶ
 ῥυτισμοῖς συνεχέσι καὶ πᾶσι τοῖς πρότερον εἰρημένοις χρηστέον. καταπλαστέσθωσαν δὲ
 μυρσίνη τὰς τε μασχάλας καὶ τοὺς βουβῶνας, τὰ δὲ ἄκρα ποικίλως ἐκθερμαντέον διὰ τὸ
 πολλὴν ἐκ τούτου ὠφέλειαν ἀπαντᾶν. παραλαμβάνεσθωσαν δὲ καὶ τὰ ὥσπερ καυτηρίου
 τρόπον ἐπέχοντα οἶον τρυγὶ κεκαυμένη καὶ ἄσβεστος καὶ πύρεθρον καὶ πέπερι καὶ σκίλλα καὶ
 βολβοὶ καὶ νᾶπυ καὶ λημνίστιον κατ' ἰδίαν καὶ μετ' ἀλλήλων, ὅτε μὲν ξηρὰ ἐμπασσόμενα τοῖς
 ἄκροις, ὅτε δὲ μινγνύμενα τοῖς βολβοῖς καὶ τῇ σκίλλῃ. τοῖς μὲν οὖν διὰ τῶν βολβῶν

καταχρίεσθωσαν βραχίονες μέχρι δακτύλων ἄκρων καὶ μηροὶ μέχρι ποδῶν. καταδησάσθωσαν τε λεπταῖς λινίαις. εἰ δὲ μὴ φέροιεν τὰς καταχρίσεις, τὰ μὲν ἄλλα τοῖς ξηροῖς ἐμπλαστέον, τὰ δὲ περὶ γόνατα καὶ τοὺς πόδας τοῖς προειρημένοις χρίσαντας περιελεῖν. θέρους δὲ ὄντος ἢ φθινοπώρου δοτέον τό τε ἄπεφθον καὶ τὸ διὰ σχοίνου διάκλυσμα καὶ ποτόν. ἔστωσαν δὲ καὶ οἱ ἀποσπογγισμοὶ διὰ τούτων. εἰ δὲ δυνατόν εἴη, καὶ τὰ βόρεια πνεύματα ἐπεισακτέον. μὴ ἐπεχομένων δὲ τῶν ἰδρώτων ἐπιμενετέον τοῖς ἐμπλάσμασι τὰ πρότερα μὴ ἀποσύραντας. εἰ δὲ καὶ οὕτως μὴ φέροιτο, ἐπὶ πολὺ κεχυμένης τῆς μυρσίνης σπόγγους δι' ὄξυκράτου ψυχροῦ ἀπομάζαντες ἐπὶ τὰ ὠμοειδῆ χωρήσομεν καταπλάσαντες ὅτε μὲν κηκίδι ὁμφακίνη, ὅτε δὲ σὺν ἀσβέστῳ, ὅτε δὲ τρυγὶ κεκαυμένη <ἢ Σαμίᾳ γῇ μετὰ κόμμεως ἢ μάννοις ἢ σιδίοις λείοις, ὅτε δὲ ψιλῇ ἀσβέστῳ> . μετὰ δὲ ταῦτα προσοίσομεν τροφήν ψυχρὰν καὶ πολύτροφον, μετὰ [δὲ] πομάτων ψυχρῶν προσεπιδιδόντες τι τῶν ὠρίων. εἰ δὲ μηδὲν ὑπείκοι πρὸς ταῦτα, κατὰ δύναμιν οἶνοδοτέον, μετὰ δὲ τροφήν ἢ σιτώδη ἢ κρεώδη ἢ διὰ χιόνος ἢ διὰ μόνου ψυχροῦ. [96]

10 (100) ἐξῆς δὲ προτρεψόμεθα ὑπνοῦν αὐτούς, συλλαμβάνεσθαι, τὸ πᾶν τῆς σωτηρίας ἐν τούτοις τιθέμενοι. μὴ ἐπεχομένων δὲ τῶν ἰδρώπων τοὺς μὲν φύσει λείους τοῖς διὰ τῶν βολβῶν καὶ τρυγὸς συγχριστέον ὅλους ἢ τοῖς δι' ἀσβέστου καὶ κηκίδος καὶ ῥῶν τοῖς λευκοῖς. τοὺς δὲ πολυτρίχους ἐμπλαστέον τοῖς προειρημένοις. δοτέον δὲ τούτοις ἐκ διαλειμμάτων κατὰ τὸν τῆς τροφῆς καιρὸν καταρροφεῖν ἄκρατον. πολλάκις γὰρ τούτοις ῥώννυται τὸ πνεῦμα. τῆς δὲ ὥρας καυματώδους οὔσης ἐνδυτέον αὐτοὺς χιτῶνας διαβρόχους ψυχροῖς καὶ πρότερον τοῖς ὀθονίοις ἐξ ὕδατος χρηστέον καὶ βεβρεγμένοις ῥῶν τοῖς λευκοῖς. ποικίλης δὲ οὔσης τῆς τῶν συγκοπῶν αἰτίας καὶ τὰ βοηθήματα ἀρμοττέσθω κατ' αὐτήν. εἰ δὲ προκόπτει ἡμῖν τὰ τῆς βοηθείας, ἀκόλουθόν ἐστιν ἔτι τῶν ἀναληπτικῶν διὰ ταχέος. Βουλίμου αἰτία. [110]

11 κε. κβ Ὅνομαστί μὲν τοῦ πάθους οἱ ἀρχαῖοι οὐκ ἐμνήσθησαν, κατὰ δὲ τὴν τούτων ἀκολουθίαν φαμέν αὐτὸν γίνεσθαι κατὰ ψύξιν μὲν τοῦ ἐμφύτου πνεύματος, κατὰ πῆξιν δὲ τοῦ ἐν μεσεντέρῳ φλεβῶν αἵματος· ταῦτα γὰρ αἷτια καὶ τῆς ὀρέξεως. Ὁ δὲ Ἱπποκράτης ἐν τῇ διαιτητικῇ, ὁ δὲ Πραξαγόρας ἐν τῇ περὶ νούσων, ὁ δὲ Διοκλῆς ἐν τῇ περὶ πέψεως εἵπερ οὖν ἡ ἀνειμένη ὄρεξις μικρὸς ἐστὶ λιμός, ἢ ἐπιτεταμένη βούλιμος ἂν εἴη. ὅτι δὲ ψύξις ἐστὶ τοῦ αἵματος, πιστοῦται διὰ τὸ ἐπιπολάζειν ἐπὶ γέροντας τὸ πάθος μάλιστα, πολλάκις καὶ ἐν χειμῶνι, καὶ ἡ θεραπεία δὲ δηλοῖ· πυρία γὰρ καὶ οἶνοποσία καὶ δριμέων προσφορά ἰῶνται τὸ νόσημα. Βουλίμου σημεῖα. Τοῖς δὲ βουλιμῶσι παρέπεται τὸ ἀποψύχεσθαι πᾶν τὸ σῶμα καὶ μάλιστα τὰ ἄκρα καὶ ἀπολιθοῦσθαι σφόδρα καὶ καταπίπτειν καὶ ἀσθμαίνειν καὶ ἀλύειν, διαλέγεσθαι, μὴ εὐτονεῖν, σφυγμοὺς καθαιρεῖσθαι. τινὲς δὲ αὐτῶν καὶ τροφήν αἰτοῦσι. Βουλίμου θεραπεία. Τοὺς δὲ τοιούτους κατακλιτέον ἐν τόποις θερμοῖς καὶ λιπαντέον παρὰ φλογὶ τὸ σῶμα καὶ μαλακοῖς μετὰ τὴν τρῖψιν ἀμφιάσμασι σκεπαστέον. τροφαὶ διδόμεσθωσαν ὅτε ἐκ τοῦ θερμοῦ κράματος ἄρτος καὶ οἱ λοιποὶ πολύτροφοι καὶ θερμὸν ποτόν δι' οἴνου. ὠφελεῖ δὲ τούτους καὶ δριμυφαγία καὶ ἡ διὰ πεπέρεως καὶ πηγάνου σὺν οἶνομέλιτι ἢ γλυκεῖ προποτισμῶ. παραθετέον δὲ καὶ ὀπὸν ὅξει διειμένον ἐμβάμματος τρόπον, εἰ δὲ κλύζοιεν, καταρροφεύωσαν ἐξ αὐτοῦ. συναλειφέσθωσαν δὲ θερμαντικαῖς ὁποῖα ἐστὶ τὰ ἴρινα καὶ τὰ δάφνινα ἢ γλεύκινα ἢ ἀμαράνθινα ἢ τὰ δι' ἐλαίου καὶ εὐφορβίου καὶ πυρέθρου καὶ καστορίου καὶ τοῖς ὁμοίοις τοῖς δριμέσιν ἀκόποις, οἷα τὰ δυσώδη, τὰ δι' εὐφορβίου ἢ τὰ χλωρὰ ἄκοπα. τοῖς δὲ προειρημένοις μύροις μικτέον ἔσθ' ὅτε καστόριον ἢ λιμνήστιον. ἐπὶ δὲ τούτων ὁσφραντὰ ἔστω μάλαθρον ἢ ὀρίγανον, πήγανον, θύμον, θύμβρα, κλάδος συκῆς καὶ τὰ τρόφιμα. ὠφελεῖ δὲ ἐκ διαστημάτων καταρροφούμενος ἄκρατος. ἔστω δὲ κατὰ τὰς ἐπιζητήσεις τὰ τῆς τροφῆς ἐτοίμως μετὰ κράματος θερμοῦ διδόμενα. Ὑδροφόβου αἰτία. [35]

12 κε. κγ Οἱ ἀρχαῖοι οὐκ ἐμνήσθησαν τούτου. ἔοικε δὲ γίνεσθαι διὰ δισσήν αἰτίαν. ἡ γὰρ ὑπὸ λυσσῶντος κυνὸς ἐνδακόντος καὶ ἐξιώσαντος τοὺς ἐν τῷ σώματι χυμοὺς ἢ χυμῶν τοιούτων

ἐντραφέντων τῷ σώματι οἷον δύνασθαι ἐπαγαγεῖν τὸ πάθος. ὑπὸ τούτων δὲ ἀναξηραίνοντος τοῦ σώματος ὅλου σὺν τῷ πνεύματι καὶ τοῦ στομάχου εἰκός ἐστι καὶ τῶν σπασμῶν ἔσσεσθαι καὶ πρὸς τὸν τοῦ ὕδατος ψόφον ἀπεχθῶς ἔχων διὰ τὸ κατάξηρον τῶν ὀρεκτικῶν ὀργάνων. ταῦτα γὰρ διὰ τὴν πολλὴν ξηρότητα δυσκινητεῖ, ἣν δὲ κινῆται, ἀλγεῖ. δι' αὐτῶν γὰρ εἰς κατάποσιν ὑγρῶν μάλιστα ἀλλοτριοῦνται, ὥσπερ οἱ κοπῶδεις διὰ τὴν ξηρότητα τὴν ἀπὸ τῶν κόπων γινομένην δυσκινητοῦσι. παρ' ἐκάστω γὰρ ἡ οἰκεία τοῦ αἵματος ὑγρότης εὐκινήσις ἐστὶν αἰτία. Ὑδροφόβου σημεῖα. Οἱ δὲ ὑδροφοβικοὶ δεδοίκασιν πᾶν ὑγρόν, ὥστε καὶ μνησθέντες ἐξίστανται μετὰ κραυγῆς, τρόμου, φόβου, ἰδρώτων ψυχρῶν, ὀδόντων πατάγων. προκόποντος δὲ ἐπὶ τὸ χεῖρον πάντα ταῦτα πάσχουσι καὶ χωρὶς ὑγροῦ φαντασίας. ἀλλοτριοῦνται καὶ ψιθυρίζουσι καὶ ψόφους ὑδάτων δεδοίκασιν, βαρύνονται καὶ κραυγὰς ἀφνιδίους ὁ μέντοι τρόμος αὐτοῖς οὐκ ἔστι διηνεκής, ἀλλὰ κατὰ τὰς φαντασίας ἐπιτιθέμενος. περιψύχονταί γε μὴν ἄκρα καὶ σφυγμοὶ πυκνοῦνται, συνδιάκεινται μετὰ ἀσθενείας καὶ εἴ τις προσφέρει ποτόν, ἐκτρέπονται καὶ κεκράγασιν καὶ τὸ πνεῦμα κλαυθμῷ διέχουσιν ὁμοίως παισὶν ἀκολύμβοις μέλλουσιν εἰς βυθὸν ρίπτεσθαι. λυγμὸς οὖν ἐπὶ τὸ χεῖρον προῖοῦσι παρέπεται καὶ φωνὴ ἄτονος καὶ ὑλακὴ παραπλήσιον ἐπήχημα. ἔνιοι δὲ τῇ σφοδρότητι τῆς ταραχῆς ἐν τῷ βιάζεσθαι ἐπισπασθέντες ἀπέθανον. Ὑδροφόβου θεραπεία. Τοὺς δὲ ὑδροφοβικοὺς κατακλιτέον ἐν τόποις εὐαέροις καὶ εὐκράτοις. τὴν ποτοῦ λύσιν αὐτοῖς ἐκ παντὸς ἐπιμηχανητέον καὶ μάλιστα κατὰ τοὺς παροξυσμούς. ἔστω δὲ μελίκρατον, εἰ δὲ ἀδυνατοῖεν τοῦτο, ἐψητέον μέλι, ἕως οὗ κηρῶδες τὴν σύστασιν γίνηται, ἔπειτα ὥσπερ ῥᾶγας κενὰς ἐμποιοῦντες καὶ ταύτας ὕδατος ἐμπιπλῶντες καὶ ἐπιωματίζοντες δίδετε καταπίνειν. οὕτως γὰρ ἂν τὴν τε δίψαν καὶ τὸ κατάξηρον τῶν σωμάτων παρηγοροῖντο ὡς ἀπὸ μελικράτου καὶ οὐκ ἂν παροξυνθεῖεν πρὸς τὴν τοῦ ὑγροῦ δόσιν. καταπλαστέον δὲ αὐτῷ τὸν στόμαχον καὶ θώρακα τοῖς ἐμψύχουσι πᾶσι, τοῖς φοίνιξι μετὰ μήλων Κυδωνίων ἢ ἐπέπονος ἢ κολοκύνθης ξύσμασιν ἢ ἀμπέλων ἔλιξιν ἢ ἀνδράχνῃ ἢ κοριάνῳ ἢ ἀειζῶν, ἐκάστω ἄρτου ἢ παιπάλης ἀλφίτων συμβαλλομένου, συνεχέστερον δὲ ὑπαλλαττέσθω. ἔστω δὲ χρόνος ἡμῖν αὐτάρκης ἢ τοῦ νοσοῦντος εὐφορία. ἐν δὲ τοῖς σπασμοῖς παρέστω καὶ ἡ διὰ τῶν χειρῶν πειθήνιος κράτησις, καὶ συγχρίσματα δὲ τὸ δάφνινον ἢ ἴρινον ἢ ἀμαράκινον ἢ λεύκινον σὺν καστορίῳ καὶ τὰ ἄλλα τὰ τούτοις ὅμοια. κατὰ δὲ τὰς ἀνέσεις τροφαὶ ἔστωσαν ῥοφηματώδεις καὶ ὑγραντικά. εἴη δ' ἂν ἐν ταύταις ὁ διὰ πτισάνης χυλὸς σὺν μέλιτι. ^[45]

12 (50) αὐτάρκη δὲ ἔστω τὰ διδόμενα. προποτιζέσθωσαν δὲ μελικράτῳ. ἀρίστη καὶ ἡ θηριακὴ καὶ αἱ διὰ δύο πεπέρων διδόμεναι ἀντίδοτοι κατὰ τὰς ἀνέσεις, κατὰ δὲ τὰς παρακμὰς χρήσαιτ' ἂν τις καὶ ἐλλεβόρῳ, ὅτε μὲν ποτῶν προσφερομένων, ὅτε δὲ ἐν βαλάνου μοίρᾳ, προωθεισθῶ δὲ ὡς ἐσωτάτῳ. εἰ δὲ διὰ τινὰ αἰτίαν τὴν ἄνω κάθαρσιν ἐκκλίνομεν, ἐπὶ τὴν κάτω χωρητέον. εἴη δ' ἂν ταύτης ἄριστος μὲν ὁ μέλας ἐλλέβορος, εἰ δ' οὖν κολοκυνθὶς ἢ ἡ διὰ ταύτης ἱερὰ ἢ τὸ ἐπίθυμον, ἅμεινον δ' ἂν ἐν τούτοις καὶ τὸ ἀπὸ τῆς ἐγκρίτου ἡμετέρας θεᾶς περίαπτον. ἐν δὲ ταῖς ἀναλήψεσι προσφερέσθω τὰ τε εὐπεπτα καὶ εὐστόμαχα καὶ διαχωρητικά τῶν σιτίων καὶ ποτῶν. εἴη δ' ἂν πᾶσα ὑγραντικὴ δίαιτα αὐτοῖς ἀρίστη. Χολέρας αἰτία. ^[60]

13 κε. κδ Κατ' οὐδὲν οὕτως συνεφώνησαν εἰς ἑαυτοὺς οἱ ἀρχαῖοι τῇ κατὰ χολέραν αἰτίᾳ· γίνεσθαι δὲ αὐτὴν διχῶς εἶπον, ἥ γὰρ πεπληρωμένων τῶν ἐν μεσεντέρῳ φλεβῶν πάλιν εἰς ταῦτὸ φέρεσθαι τὴν τροφὴν ἢ διὰ κακοχυμίαν τροφῆς ἀναστομούσης καὶ οἷον ἐλκούσης τὰ στόματα τῶν φλεβῶν καθάπερ ὑπήλατον τὸ φάρμακον ἢ κατ' ἄμφω ἥτις καὶ ἐπικινδυνωτάτη ἐστὶ τῶν προειρημένων. Χολέρας σημεῖα. Τῇ δὲ χολέρᾳ συνεδρεύει συνεχὴς ἔμετος κατ' ἀρχὰς μὲν σιτωδῶν καὶ μετὰ ταῦτα χολῆς παντοίας καὶ πολλάκις προκόπτει ἕως μελαίνης. διαχώρημα μὲν τὸ πρῶτον περιττωματικόν, εἶτα ὕδατῶδες καὶ μετὰ ταῦτα χολῆς παντοίας. ἄκρα τε ἐν τῷ πάθει περιψύχονται, τρόμοι καὶ σπασμοὶ καὶ συνολκαὶ γαστρός, κνημῶν καὶ πάντων τῶν μυῶν,

νάρκη δὲ καὶ ἀσφυξία, δηγμοὶ τε στομάχου παρέπονται, πόνος κοιλίας, στρόφοι, ναυτία, ἀπορία, πταρμοί, ἔκτεξις σαρκός. ἀνορεξία δειναί. καθαιροῦνται μὲν ταῖς δυνάμεσι ταχέως, κατασχόντες δὲ ἅπαξ τροφήν διασώζονται. τῶν μέντοι ῥευματιζομένων οἱ διὰ τῶν αἱμάτων χεῖρους, Χολέρας θεραπεία. τοῖς δὲ χολερικοῖς ἀρχομένων τῶν ἐμέτων ποτὸν θερμὸν δόντες κελεύσομεν ἀπεμεῖν μέχρι παντελοῦς ἀποκαθάρσεως, τοὺς τε παρεπομένους στρόφους παρηγορήσομεν ταῖς δι' ἐλαίου πυρίαις. πολλῆς δὲ τῆς ἐγκρίσεως γενομένης χρηστὸν τρίψεσιν ἐπιτεταμέναις καὶ διαδέσεσι τῶν ἄκρων καὶ ξηρῶν πυριῶν ἐπιθέσει. ἐπιγενομένων δὲ τῶν ἰδρώτων ἀποσπογγιοῦμεν ὀξυκράτῳ καὶ διάκλυσμα ψυχρὸν δώσομεν καὶ καταρροφεῖν ἐπιτρέψομεν ἀκραφναῖς, ἐπιθέμασι δὲ στυπτικοῖς χρῖσομεν ταῖς δι' ὀξυμέλιτος ὠμαῖς λύσεισι προσβαλόντες μετὰ στυπτηρίας ὑγρᾶς καὶ ἀκακίας καὶ ὑποκυστίδος. ποιεῖ δὲ καὶ τὸ τῶν σιτίων δι' ὀξυκράτου ἀφεψημένου μετὰ ἀλεύρου κριθίνου καὶ δι' οἰνάνθης. παραμενούσης δὲ τῆς κάτω κοιλίας καὶ ἐμέτων ἐκκρίσεως προσβλητέον καὶ σικύας στομάχῳ τε καὶ τοῖς λοιποῖς τῆς κοιλίας μέρεσι (προσβλητέον). περιψυχομένων δὲ τῶν ἄκρων καὶ τῶν σφυγμῶν ἐνδιδόντων ὑπαλείψαντες ἐλαίῳ θερμῷ ταῦτα καὶ τὸ πρόσωπον (ὑπαλείψαντες ἐλαίῳ θερμῷ) καὶ προσκλύσαντες γαλακτώδεσι θρέψομεν χόνδροις ἐξ ὕδατος ἢ ὑδρομέλιτι ἢ μηλόμηλι παλαιὸν διδόντες ἢ πλυτὸν ἄρτον ἢ ῥὰ τρομητά. τὸ δὲ ποτὸν μετὰ πολλῆς τῆς τροφῆς προσφερέσθωσαν. εἰ δὲ ἐπὶ πλεόν κακουμένης τῆς δυνάμεως ἴδρωτες ἐπιγίνονται, δοτέον αὐτοῖς καὶ τὸν ἐκ κράματος χόνδρον καὶ ἄρτον. προσφερέσθωσαν δὲ καὶ κρή καὶ νεοττοὺς ὀρνίθων καὶ περιστερῶν καὶ πέρδικας καὶ φασιανούς. ποτὸν δὲ ἔστω ψυχρὸν ἐξ οἴνου. πρὸς δὲ τοὺς ῥευματισμοὺς τοῦ στομάχου τά τε προειρημένα καταπλάσματα προσοίσομεν καὶ σικύας μετὰ πολλοῦ πυρὸς ἐπὶ πολὺν δόντες χρόνον καὶ τρίψεις τῶν ἄκρων. τὰς δὲ συνολκὰς τῶν ἄκρων ἐμβροχαῖς ταῖς δι' ἐλαίου μετ' ἐρίων καὶ διακρατήσει χειρῶν παρηγορήσομεν. ^[45]

13 (50) εἰ δὲ ἐπιμένειεν διοχλούσης, τοῖς διὰ καστορίου συναλείμμασι χρῆσόμεθα. παυσαμένης δὲ τῆς προειρημένης χολέρας τῇ ἐξῆς συναλείψαντες καὶ θρέψαντες ἀναρρώσομεν. μετὰ δὲ τὴν διάτритον μηδενὸς κωλύοντος ἐπὶ βαλανεῖα καὶ τὴν ἀκόλουθον ἀγωγὴν ἄξομεν. κε. ^[55]

14 Εἰλεοῦ αἰτία Ὅμοίως καὶ τὸν εἰλεὸν συμφώνως εἶπον οἱ ἀρχαῖοι γίνεσθαι· ἔμφραξιν γὰρ εἶναι τῶν ἐντέρων ἥτοι ὑπὸ σκληρῶν σκυβάων ἢ φλεγματικῶν καὶ πεπηγόντων ὑγρῶν ἢ ὑπὸ ἰλίγγων συστραφέντων ἢ διὰ φλεγμονῆν. ὁ δὲ Διοκλῆς ἰδίως καὶ κατὰ ἀπόστημα γίνεσθαι, Πραξαγόρας δὲ κατὰ πλήρωσιν τοῦ τυφλοῦ ἐντέρου καὶ κατάσπασιν τῶν ἐντέρων, ἐφ' ὧν ὁ εἰλεός. Εἰλεοῦ σημεῖα. τοῖς δὲ εἰλεωδῶς ὀχλουμένοις συνεδρεῦει πόνος μετὰ στρόφου καὶ διὰ τρόμου οὐδαμῶς στηρίζων, ἐπιπορευόμενος δὲ εἰς ὅλον τὸ ὑπογάστριον καὶ κατ' ἐλαχίστου χρόνου οἰονεῖ δηκτικώτερον ἐπιπίπτων τείνει τὸ ἐπιγάστριον. τῶν ἐν τῇ διαθέσει περικύρτων μάλιστα ὑποχονδρίων ἀποκρατοῦνται μετὰ τῶν ἄλλων ἀποκρίσεων φῦσαι καὶ εἰ διέλθοιεν [δὲ] τινές, κουφίσουσιν. οὐκ ἐκδίδεται δὲ οὐδὲ κόπριον ὥς ἐπίπαν οὐδὲ ἐνέματος ἐνεθέντος, ἀλλ' αὐτὸ μόνον κεχρωσμένον ἀποδίδεται. ἐπιτεινομένων μέντοι τῶν χρόνων ἐξ ἄρθρων δοκοῦσι λύεσθαι τῶν κατὰ γλουττοὺς καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν πλευρῶν. ἀνατρέπεται δὲ καὶ στόμαχος καὶ ἀπορριπτοῦσι κατ' ἀρχὰς μὲν φλεγματώδη, ὕστερον δὲ καὶ χολώδη, εἴτα πρὸς τὸ κινδυνεύειν ὄντες καὶ περίττωμα. δεινὴ παρ' ὅλων ἀνορεξία, εἰ δὲ καὶ προῖοι τὸ κακόν, ἀμαύρωσις σφυγμῶν καὶ ἀναπνοῆς, περίψυξις καὶ μελασμός ἄκρων τοῖς ἥδη παντάπασιν ἀσώτως ἔχουσιν. οἱ κουφισμοὶ δὲ τῶν εἰρημένων τὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον σημαίνουσι μεταβολήν. πολλάκις δὲ καὶ κοιλία ὅμοια γλοιῷ ἀφοδεύουσα λύσιν ἤνεγκε τοῦ πάθους. Εἰλεοῦ θεραπεία. Ὁ δὲ εἰλεὸς πάθος ὀξύτατον καὶ ἐπώδυνον καθεστηκός, ἐπάγων δὲ καὶ τὸν κίνδυνον οἰκτιστον· οἱ γὰρ διακρατηθέντες ἐπὶ διαχωρημάτων ἐμέτοις τελευτῶσι. ποικίλης δὲ καὶ οὐκ ἀτόλμου τῆς θεραπείας δεῖται ἅτε καὶ ὑπὸ διαφόρου αἰτίας γινόμενος. τοὺς μὲν οὖν μείρακας καὶ τοὺς ἀκμάζοντας φλεβοτομητέον ἀνυπερθέτως, ἔτι δὲ καὶ τοὺς πρεσβύτας, εἰ ἐπιδέχονται, εἰ δὲ μὴ

τάς <κατὰ> κατασχασμὸν σικύας ἐπὶ τούτων παραληπτέον, παραληπτέον δὲ ἐπὶ πάντων καὶ τὰς διασφίγξεις προανατεθερμασμένων τῶν ἄκρων. τὰς δὲ ὀδύνας παρηγορητέον πυρίᾳ δι' ἐλαιοβρόχων ἐρίων συναφειημένου κυμίνου ἢ πηγάνου. εἰ δὲ ἐμμένειεν, καταπλάσσομεν ταῖς διὰ κυμίνου ὠμαῖς λύσεσι καὶ ταῖς διὰ τῶν τοιούτων σπερμάτων. ὑπάξομεν δὲ καὶ τὴν κοιλίαν βαλάνοις ταῖς διὰ πηγάνου. καὶ καταπλαστέον τὰ περὶ τὴν ἔδραν μιγνυμένου κυμίνου καὶ μέλιτος. εἰ δὲ ἐπιμένειεν οἱ πόνοι, ἐγκαθιστέον εἰς θερμὸν ὑδρέλαιον φροντίζοντας τῆς εὐαρεστήσεως. τροφήν δὲ μετὰ τὴν πρώτην δοτέον ῥοφήματα καὶ πόλτους καὶ ὡὰ ἢ τὸν διάβροχον ἄρτον κατὰ τὰς ἡμερινὰς εὐαρεστήσεις φεύγοντας ἐπὶ πάντων τοὺς παροξυσμούς. ἐπιμενόντων δὲ τῶν πόνων ποικίλῃ ἔστω ἡ προειρημένη θεραπεία, ὅτε μὲν ἀπὸ πυριάσεων, ὅτε δὲ ἀπὸ καταπλασμάτων. πυριαστέον δὲ τὴν ἔδραν, ὅτε μὲν διὰ σπόγγων ἢ ἀγαθίδων ἢ ὀστράκων ἢ βολβῶν σὺν ἐλαίῳ, καὶ τρίψας δι' εὐβαφίας χειρῶν προηλλαγμένων ἐπιτελουμένης. ^[45]

14 (50) προσεπιθλιπτέον δέ, εἰ εὐάρεστον εἴη. μετὰ ταῦτα σκεπάσομεν κυπρίναις κηρωταῖς πηγάνου καὶ στέατος χηνὸς συνεμβαλλομένου. ἐγκειμένων δὲ τῶν ἀλγημάτων ἐπὶ μὲν τῶν τελεωτέρων παίδων τοῖς διὰ πηγάνου καὶ ἐλαίου χριστέον ἐνέμασιν, εἰ δὲ ἀνέχονται, καὶ σικυῶν προσβολαῖς μετὰ ἀμύξεως. ἐπὶ δὲ τῶν μειζόνων μικτέον κηρωταῖς τὰς κοιλιακὰς δυνάμεις. καὶ σκεπαστέον τὰ μέρη. ἐπὶ δὲ τῶν κειμένων τῷ κινδύνῳ μετὰ τὴν πρώτην διάτритον ἐνετέον τὸ διὰ πηγάνου καὶ κυμίνου σὺν ἐλαίῳ ἀφεψήμα καὶ ἀψίνθιον ἢ ὀποπάνακος καὶ χαλβάνης ἢ ὀπίου δραχμὴν μετὰ τήλεως ἀφεψήματος ἢ ἀσφάλτου λείας δραχμὰς δ' μετὰ ἐλαίου κυάθων ὀκτώ. τούτῳ δὲ τῷ ἐνέματι οἶδα προσμαρτυροῦντας πολλοὺς ἐπὶ τῶν ἤδη κόπρια ἐμούντων. εἰ δὲ τὴν ἔκκρισιν θέλομεν παρορμίσαι, καταπλάσσομεν τοῖς μὲν δι' ἀσφάλτου· νίτρον καὶ ὕδωρ· τοῖς δὲ διὰ πηγάνου, ἀψινθίου καὶ τῶν ἄλλων· ἄλας. εἰ δὲ δριμυτέρου χρῆζομεν ἐνέματος, ἀφεψημένη ῥίζη σικύου προσβλητέον κόκκου Κνιδίου ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις λαβεῖν ἔστι καὶ σμύρνης δραχμὴν μίαν καὶ μέλιτος τὸ ἄρκοῦν. κατεχομένων δὲ τῶν κλυσμῶν κομιστέον διὰ βαλάνου. ἀρίστη δὲ καὶ ἡ διὰ κυμίνου καὶ νίτρου καὶ πηγάνου μετὰ μέλιτος. εἰ δὲ μὴ ὑπακούσειε, τῇ τῶν εὐτόνων καθαρτικῶν ἐπάξομεν πολυωφελοῦς τῆς ἐντεῦθεν ἐσομένης ἐπικουρίας. τὰς δὲ διὰ τῶν ἐνεμάτων πυρίας πρὸ τῆς τροφῆς καθ' ἡμέραν παραληπτέον καὶ προποτιστέον δι' οἴνου ἀψινθίου μετὰ κυμίνου ἢ πάνακος δι' ὕδατος· ἢ καστόριον καὶ ἄνισον καὶ πέπερι μετὰ ὀξυμέλιτος, τριώβολον δὲ ἔστω ἕκαστον. εἰ δ' ἐπιμένειεν ἢ διάθεσις, κολλητέον σικύας καθ' ὅλου τοῦ ἐπιγαστρίου πειθηνίως μετὰ ἀμύξεως, ἔπειτα ἐμβροχαῖς παρηγορητέον. εἰ δὲ πρὸς ταῦτα μὴ ὑπεῖκοι, προποτιστέον ἀντιδότοις τῇ θηριακῇ καὶ τῇ διὰ τριῶν πεπέρεων καὶ κωλικῶν δὲ τῷ πολυαρχίῳ σκεπαστέον τὴν τε κοιλίαν καὶ τὴν ὀσφύν. τὰς δὲ τροφὰς μετὰ τὴν διάτритον καθ' ἡμέραν προσοίσομεν ἀδιοικήτους. ἐν δὲ τοῖς μεγίστοις βοηθήμασι θετέον καὶ τὴν εἰς τὸ θερμὸν ἔλαιον ἔμβασιν. εἰ δὲ αἱ τροφαὶ οὐ κατέχονται, δοτέον καὶ τὸν ἐκ ψυχροῦ ἄρτον καὶ τρομητὰ ὡὰ καὶ ὀπωρῶν τὰ εὐστόμαχα· μῆλα κυδώνια καὶ ροιάς καὶ τὰς ἐκ κίθρας σταφυλάς. εἰ δὲ ἀπορρίπτεται, καὶ ἐκ δευτέρου δοτέον. προσφερέσθωσαν δὲ καὶ οἶνον διὰ ψυχροῦ· γενομένων δὲ τῶν ὅλων ἐν μεταβολῇ τάχιον ἐπὶ βαλανείᾳ καὶ οἶνους ἀκτέον. ἀκριβὴς δὲ ἡ ἀνάληψις ἐπὶ τούτων παραλαμβανέσθω. Κωλικῶν αἰτία. ^[90]

15 κε. κς Τῆς κωλικῆς διαθέσεως οἱ μὲν ἀρχαῖοι οὐκ ἐμνήσθησαν, ἔνεστι δὲ αὐτοῖς ἡ αἰτία· ἦτοι φλεγμονὴ τοῦ κώλου ἢ ἐν τούτῳ τῶν παχέων πνευμάτων μονή, ὑφ' ὧν περιδιατεινόμενον ἀλγήματα παρέχει· κατ' ἀμφοτέρω δὲ τὰ μέρη τοῦ σώματος γίνεται, ὅτι καὶ τὸ κῶλον εἷς τε τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ παρήκει. Κωλικῶν σημεῖα. Τοῖς δὲ κωλικῶν συνεδρεῖται πόνος ἐντέρων, βορβορυγμὸς σὺν τῷ τὴν κοιλίαν ἐστεγνῶσθαι ὥστε μὴδὲ πνεῦμα διαφορεῖν. ἐπέχονται δὲ καὶ ἐρεγμοὶ καὶ ἐπιγαστρίον διατείνεται, αὐξανομένου δὲ τοῦ πάθους αὖξονται καὶ οἱ πόνοι μετὰ διατάσεως σφοδρᾶς ὡς τὰς λαγόνας δοκεῖν ῥήγνυσθαι καὶ φαντασίας ἔχειν <καὶ> διΐστασθαι

τοὺς σπονδύλους, ὅτε καὶ πυρετὸς αὐτοῖς παρακολουθεῖ καὶ ἀνορεξία καὶ δίψα. ἀγρυπνία καὶ ῥίπτασμός καὶ κεφαλῆς πόνος, ἐνίοις δὲ καὶ παρακοπὴ καὶ στομάχου ἀνατροπὴ ὥστε καὶ χολὴν παντοίαν ἔμεῖν, πρὸς δὲ τὸ τελευταῖον καὶ περίττωμα. διορίζεται δὲ πρὸς χρόνον πλευρᾶς ἄλγημα τῷ τε ψόφῳ καὶ βορβορυγμῷ. καίτοι κρόμμου καὶ σκόροδα ληφθέντα κῶλον μὲν παροξύνει, πλευρὰς δὲ κουφίζει. Κωλικῶν θεραπεία. Τῶν δὲ κωλικῶν κατὰ μὲν τὰς ἀρχὰς ὡς πρὸς ὅζον πάθος ἰστάμενοι παρηγορήσομεν τοὺς παροξυσμοὺς ταῖς τῶν ἄκρων διασφίγξεσι καὶ πυρίαις ταῖς δι' ἐλαιοβρόχων ἐρίων ἢ κύστεων ἢ φακῶν καὶ ταῖς δι' ὠμῶν λύσεων καταπλάσμασι προσεμβεβλημένου κυμίνου ἢ πηγάνου ἢ τινος τῶν θερμαντικῶν σπερμάτων καὶ ἐνέμασι τοῖς διὰ πηγάνου. κατὰ δὲ τὰ διαβλήματα σκεπάσομεν τὸ ὑπογάστριον ἐρίῳ ἐλαιοβρεχεῖ διὰ πηγάνου ἢ κηρωτῆς τῆς δι' αὐτοῦ πεποιημένης. σικύαις δὲ χωρὶς ἀμύξεως ἐπὶ τούτων χρησόμεθα πολλοῦ πυρός. πλείστη γὰρ ἀπ' αὐτῶν ἀνακύπτει ὠφέλεια. ἀρμόττει δὲ καὶ ἡ τῶν ἐνεμάτων συνεχὴς προσφορά. εὐδοκιμοῦσι δὲ καὶ αἱ πυρίαι καὶ αἱ ἀνώδυνοι δυνάμεις, ἅς δὴ δοτέον περὶ τὴν ἐσπέραν ἢ τοὺς ἐπέξαντας καιροὺς. ἀρίστη δὲ καὶ ἡ θηριακὴ καὶ ἡ δι' εὐφορβίου κωλικὴ μετὰ ψυχροῦ κατὰ τοὺς παροξυσμοὺς διδομένη. κινδυνεύοντος δὲ τοῦ πάθους εἰς εἰλὸν μεταπεσεῖν προσβλητέον μετὰ κατασχασμοῦ σικύας. τροφαὶ δὲ λιταὶ καὶ εὐδαιοκοίκτητοι καὶ θερμαὶ ἔστωσαν. παρακμάσαντος δὲ τοῦ πάθους ἐπὶ βαλανεῖα καὶ οἶνους ταχὺ ἀκτέον. ἔστω δὲ ἀκριβὴς ἡ μετὰ ταῦτα ἀνάληψις. ἐν δὲ ταῖς περιόδοις τοῦ πάθους ἐγκριτέα τὰ πρῶτα ἡσυχίαν τε καὶ ἀσιτίαν, ὑπακτέον δὲ καὶ τὴν κοιλίαν ἢ βαλάνοις ἢ κλυσμοῖς ἢ ἄλλῳ εἶδει τῶν ἡρέμα καθαίροντων. ὠφελεῖ δὲ καὶ ἡ διὰ τῆς ἱερᾶς κάθαρσις διὰ πλειόνων χρόνων παραλαμβανομένης. λύει γὰρ τὴν περὶ τὸ κῶλον κατασκευὴν ὑπάρχουσαν. δριμυφαγέτωσαν δὲ διὰ τινων ἡμερῶν καὶ τοὺς ἀπὸ δείπνου ἐμέτους παραλαμβάνέτωσαν. ἔστω δὲ καὶ ἡ ἀνάληψις γυμναστικὴ ἐπ' αὐτῶν διὰ τε αἰώρας καὶ περιπάτων καὶ ἀναφωνήσεων καὶ τρίψεων διὰ τε ἐτέρων καὶ δι' ἑαυτοῦ γινομένων καὶ πνεύματος κατοχῇ. χρησόμεθα δὲ ἐπὶ τούτοις καὶ δρώπακι ἐν ἡλίῳ ἢ ὑποκαύστοις ἀλειπτηρίοις. ὠφέλιμοι δὲ οἱ τε διὰ νίτρου καὶ νάπυος φοινιγμοί, αἱ ἐμβάσεις θερμότεραι καὶ τὰ αὐτοφυῆ τῶν ὑδάτων, μάλιστα τὰ θειώδη καὶ τὰ ἐπὶ Ῥώμης ψυχρὰ καλούμενα ἄρβουλα. ^[45]

15 (50) ἀρίστη δὲ καὶ <ἡ> δι' ἄμμου πυρία καὶ ἡ διὰ θαλάττης νῆξις. ἐπιμένοντος δὲ τοῦ πάθους καὶ οἱ διὰ ῥαφανίδων ἔμετοι παραλαμβάνέσθωσαν. πρὸς δὲ τὴν παντελῆ ἀποκατάστασιν χωρητέον καὶ ἐπὶ τὴν δι' ἐλλεβόρου κάθαρσιν, μεθ' ἣν μεταβολαῖς ἀέρων καὶ ταῖς διὰ θαλάττης ἀποδημίαις χρήσθωσαν. Σατυριάσεως αἰτία. ^[55]

16 κε. κζ Ἡ δὲ σατυρίασις ἔντασις οὕσα τῶν σπερματικῶν ἀγγείων καὶ τοῦ τραχήλου καὶ τοῦ καυλοῦ καὶ τοῦ αἰδοίου γίνεται διὰ τινὰ μερικὴν φλεγμονὴν καὶ σπασμὸν ἅτε ὑποπιπτόντων καὶ τούτων τῇ προαιρετικῇ κινήσει ὑπὸ τὸν τόπον. Σατυριάσεως σημεῖα. Σατυριάσει δὲ παρέπεται ὄρεξις σφοδρὰ καὶ οἰστρώδης πρὸς ἀφροδίσια μετὰ παρακοπῆς <καὶ> τοῦ μορίου ἐντάσεως πόνου τε καὶ κινδύνου. Σατυριάσεως θεραπεία. Τοὺς δὲ σατυριάσει ἁλόντας φλεβοτομητέον καὶ τὴν κοιλίαν ὑπακτέον δριμεῖ κατακλυσμῷ καὶ τηρητέον μέχρι διατρίτου ἐν ἀσιτίᾳ. ἐμβρεκτέον δὲ καὶ τὸ ἥτρον καὶ τὰ ἰσχία καὶ τὰ αἰδοῖα οἰσυπηροῖς δι' οἶνελαίου τά τε ὑπερκείμενα διαδετέον καὶ δίψαν ἐπισχετέον. μετὰ ταῦτα τροφὴν δοτέον σιτώδη ὀλίγην καὶ ποτὸν ὕδωρ μέχρι τῆς ἰδ. παρὰ μίαν τρέφοντας. κατὰ δὲ τοὺς παροξυσμοὺς ἐγκαθιστέον εἰς ὑδρέλαιον θερμὸν ἔχον τῶν χαλαστικῶν τι καὶ καταντλητικῶν ἐπὶ πλέον καὶ πυρίαις πρὸς αὐτοῖς ἢ καταπλάσμασι τοῖς δι' ὠμῆς λύσεως. ἐπιμένοντος δὲ τοῦ πάθους σικουαστέον μετὰ ἀμύξεως καὶ βδελλιστέον. τὴν διάνοιαν ἀπάξομεν ἀσώτων καὶ συνουσίας ἐννοιῶν, διαλογισμοὺς αὐτοῖς περὶ ἀναγκαίων πραγμάτων παρεχόμενοι. ἐπιμενουσῆς δὲ τῆς ὀχλήσεως καθαρτέον εὐτόνως καὶ πάλιν σικουαστέον μετὰ ἀμύξεως καὶ βδελλιστέον. ἀνάγκη δὲ διὰ τὴν ἀπόκρισιν χαλασθῆναι τὴν περὶ τοῖς μορίοις φλεγμονήν. ἐνδόσεως δὲ γενομένης τάχιον ἐπὶ

βαλανεῖα καὶ κηρωτὰς καὶ τὰς ἀφλεγμάντους δυνάμεις χωρήσομεν κατὰ τὰς παρακμὰς καὶ τὰ αὐτοφυῆ τῶν ὑδάτων παραλαμβάνοντες. ἢ μὲν οὖν τῶν ὀξέων πραγματεία τοιαύτη τις οὔσα τέλος ἔχέτω. ἔχομεν δὲ καὶ τὴν τῶν χρονίων συναγωγὴν μετιέναι. ^[30]